

JV PIRMOJI MARINŲ DIVIZIJA JAU KORĖJOJE

BARUCH SMERKIA KARO PELNAGAUDAS

Sistema, kuri toleruoja pelnagaudas, kai kariai rizikuoja savo gyvastį

WASHINGTON. — Bernard M. Baruch, žinomas politikas, pareiškė savo griežtą nusistatymą prieš bet kurią sistemą, kuri šaukia į karą jaunuolius, o neklūdo jų, kurie bando pasipelninti.

Savo kalboje, pasakioje armijos kapelionams, Baruch pareiškė:

“Aš manau, jog tai didžiausia nemoralinė imtis jaunuos vyrus į armiją, ištraukti juos iš namų bei atitraukti nuo karjeros, o palikti ramybėje kitus, kad

jie galėtų daryti pelną ir vers-
tis pelnininkavimu”.

Vėliau reporteriams jis paaiš-
kino, jog pelnininkais jis laiko
ne tik tuos, kurie pasinaudo-
dami proga kelia kainas įvairioms
prekėms, bet ir tuos, kurie be
jokio reikalo skuba sudaryti
maisto ir kitų prekių atsargas.

Tiek vieni, tiek kiti stumia
kraštą į infliaciją. Infliacijai
kelia gali užkirsti tik griežta
valdžios kontrolė: kontroliavi-
mas kainų, uždarbių ir nuomų.
Baruch dar stoja ir už racio-
nalinę kainų politiką.

SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJA

WASHINGTON. — Teisingu-
mo departamentas per imigra-
cijos biurus išpėja visus sve-
timšalius, kad jie būtų užre-
gistruoti, nes kitaip gali su-
silaukti bausmės.

Departamentas pažymi, jog
1940 m. (nuo rugp. 27 iki gruod-
žio 26 d.) užsiregistravo 4-
924,140 svetimšalių. Įstatymas
nusako, kad kiekvienas svetim-
šalis, kuris šioje krašte pasi-
lieka ilgiau kaip 29 d., privalo
būtinai užsiregistruoti. Reika-
laujami ir pirštų nuospaudai. Jei
svetimšalis persikelia į nau-
ją vietą gyventi, tai jis apie tai
turi pranešti. Reikalaujama
pranešti ir apie darbo pakeiti-
mą.

Svetimšaliai, kurie tik laiki-
nai yra įleisti į šią šalį, turi kas
trys mėnesiai pranešti savo ad-
resą. Reikalaujama pranešti ad-
resą net ir tada, kai svetimšali-
ai gyvena pastoviai vienoje ir
toje pat vietoje.

Svetimšaliai specialias blan-
kas užsiregistravimui gali gau-
ti iš bet kurio imigracijos bio-
ro (blankos forma: AR-11).

Svetimšaliai, kurie neužsire-
gistruoja, gali būti nubausti
šešiais mėnesiais kalėjimo ir
\$1,000. Už nepranešimą naujo
adreso gali būti nubaustas 30
dienų kalėjimo ir šimtu dolerių.

“Pravda” giria JAV komunistų vadus

MASKVA. — Komunistų
“Pravda” giria Amerikos rau-
donųjų vadus už jų nusistaty-
mą Korėjos klausimu (vadinasi,
už veikimą pagal Maskvos di-
rektyvą). Ji teigia, kad nepasi-
seks sunaikinti Amerikos komu-
nistų partijos.

Tačiau tuo pačiu metu priki-
ša jiems ir neapdairumą. Dėl
to neapdairumo FBI turėjo pro-
gos daug ką patirti apie komu-
nistus.

Toliau “Pravda” ramina rau-
donuosius, jog jų persekiojimas
išeis tik jiems į naudą, nes pats
Leninas taip sakė.

“NAUJIENŲ”

raštinė atdara kasdien nuo 9
ryto iki 5 vak., šeštadienį nuo 9
iki 12-tos dienos, sekmadienį už-
daryta.

Amerikos laivynas patrulinuoja Formozą

TOKIJO, Japonija. — Jungti-
nių Valstybių karo laivai patruli-
uoja Formozą, sako admiralas
Charles T. Joy, kuris vadovauja
Tolimų rytų laivynui. Tai rei-
kia, jog Amerikos karo laivai
pastos kelią Kinijos komunistų
pasimovimui įsiveržti į Formo-
zą.

Ugniakalnio išsiver- žimas Aliaskoje

ANCHORAGE, Aliaska. —
Pavloff ugniakalnis, kuris per
daugelį metų nebuvo aktyvus,
staiga atgijo bei pradėjo lieps-
noti bei leisti į viršų dūmus ir
garus, susimaišiusius su pelei-
nais.

Kol kas nepatirta, ar ugni-
kalnio išsiveržimas padarė žalos
Pavloff kaimui, kuris yra 30
mylių atstume.

Izraelyje racionuo- jami drabužiai

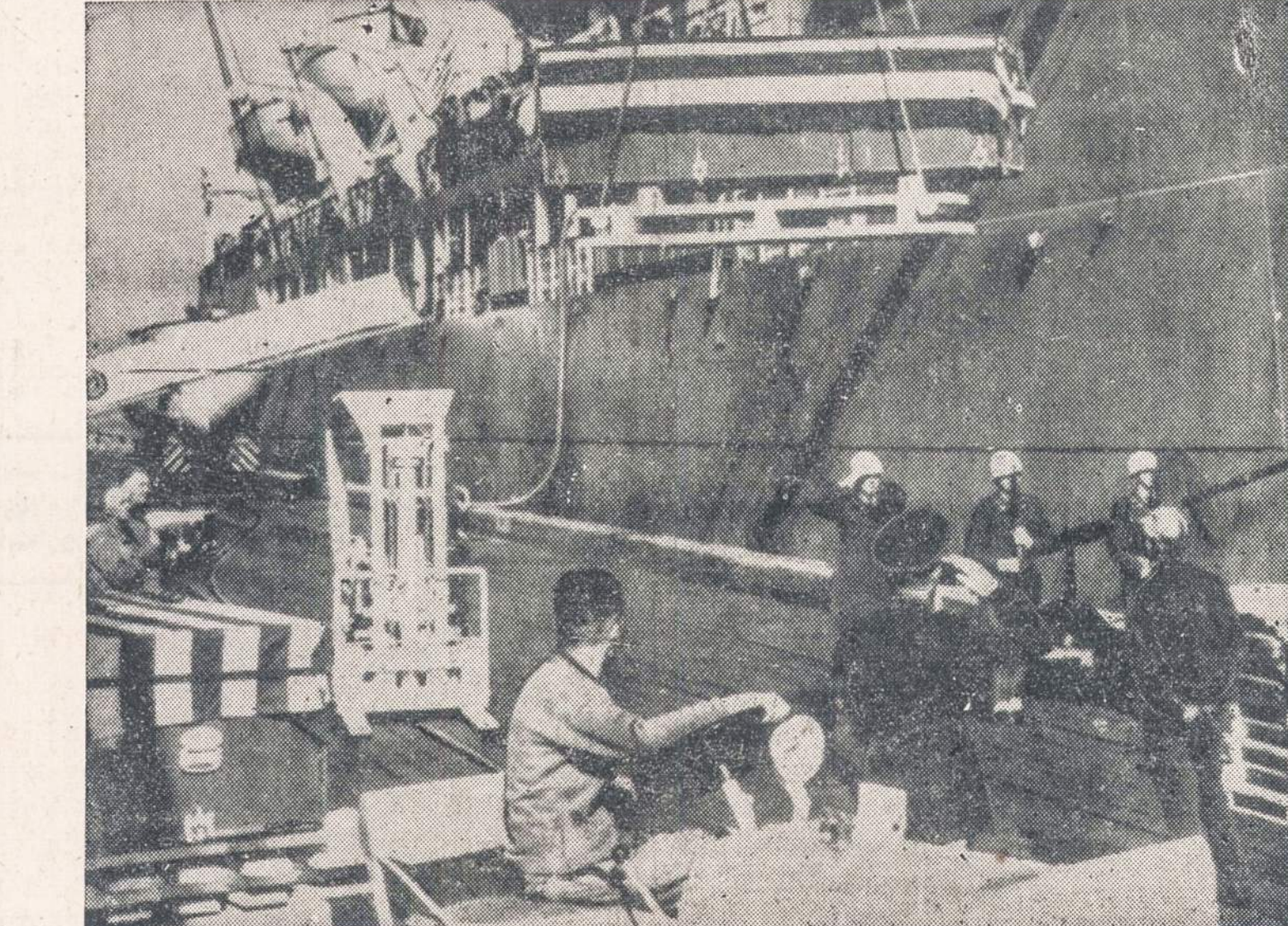
TEL AVIV, Izraelis. — Reik-
menų ministeris Bernard Joseph
paskelbė, jog nuo šio mė-
nesio pradžios bus racionuoja-
mi drabužiai. Iki šiol buvo ra-
cionuojamas tik maistas ir
mulais.

Aštuonių pėdų milžinas

TEHERAN, Iranas. — Iš Ba-
luchistan provincijos atvyko į
sostinę Poolud Kurd, 32 metų
milžinas. Jis yra neraštingas
kaimietis, 8 pėdų ir 2 colių ūgio.
Sveria jis 300 svarų. Jo kojos
pėda yra 22 coliai. Kadangi to-
kių didelių batų negalima gauti,
tai jis vaikšto kojas automobi-
lio padangomis apsvyniojęs.

Kurd sako, jog jo tėvai buvo
mažo ūgio. Tačiau jis, penkioli-
kos metų sulaukęs, jau buvęs
didelis vyras ir galėjęs eiti lenk-
tynių su kupranugaru. Kartą
jis pakėlęs maišą kviečių, kurie
svėrė 1,000 svarų.

Kartą Kurd kasęs šulinį. Že-
mė užgriuvusi, ir jis per dvi va-
landas kamavosi, kol išsilaisvi-
nė. Nuo to laiko jis nesijau-
čia gerai. Karališkos šeimos
narys juo susirūpinęs atkvietęs
į Teheraną jį gydyti.

Pirmieji Korėjos kare žuvę Amerikos kariai atgabenami į Seattle, Wash.

“Bobo” Rockefeller atvyko į farmą

LOWELL, Ind. — Barbara
“Bobo” Rockefeller, kuri prieš
porą metų iškėlė už Winth-
rop Rockefeller III, atvyko į Ne-
veckų farmą (Neveckienė yra
jos motina, o Neveckis — patė-
vis).

Barbara Rockefeller atvyko su
sūnum ir aukle. Lowell’ys žadą
pasilikti neapribotą laiką. Prieš
keletą metų Chicagoje sureng-
toje pasaulio parodoje Barbara
Rockefeller (ji tada buvo Eva
Paulekiūtė) laimėjo “Miss Lith-
uania” titulą.

Du seniai nori kariauti

WASHINGTON. — Baltieji
rūmai iš dviejų Philadelphiajos
senių gavo laiškus. Abu tie se-
niai nori stoti į armiją ir ka-
riauti. Samuel Barsumian, 85
metų amžiaus, rašo presiden-
tui: “Mano matymas puikus,
rankos ir kojos tvirtos, kraujas
tyras, organizmas sveikas. Aš
norėčiau kaip karys vykti į
Korėjos frontą”. Laiškas para-
šytas armėnų - turkų kalba.

Kitą laišką parašė Samuel
Gilpin, 84 metų. Jis rašo: “Aš
buvęs 13-to pulko komos. Daly-
vavau kovose su indėnais New
Mexico ir Arizonos teritorijose.
Rašau jums, p. Trumanai, nes
pageidauju, kad man būtų leis-
ta tarnauti armijoje”.

Paminėjo Mussolini gimtadienį

ROMA. — Italijos fašistai
dar nėra išsiveisę. Liepos 29 d.
jie susirinko į mažą Romos baž-
nytelę ir ten paminėjo Mussoli-
ni gimtadienį. Jei Italijos dik-
tatorius dabar būtų gyvas, tai
jis turėtų 67 metus amžiaus.

Pašalino iš miesto tarybos

RECIFF, Brazilija. — Ketu-
ri komunistai buvo pašalinti iš
Jaboato miesto tarybos narių,
kadangi jie buvo išrinkti kaip
kitų partijų kandidatai. Būdami
komunistai jie klaidingai iš-
skverbė į kitas partijas ir jų
partijų sąrašą kandidatavo bei
buvo išrinkti į miesto tarybą.

Vėliausios žinios

★

—J. V. teismas patvirtino
teisėjo Medina nuosprendį, pa-
gal kurį 11 Amerikos komunistų
vadų turės sėdėti kalėjime.
Jie buvo nuteisti kaip samok-
sininkai, kurie siekią nuversti
Amerikos valdžią. Greičiausiai
komunistai dabar perkels bylą
į Jungtinių Valstybių Aukščiausią
teismą.

—J. T. Saugumo tarybos po-
sėdis buvo itin triukšmingas.
Sovietų delegatas Malik, kuris
per 7 mėnesius ignoravo tarybą,
atvyko į posėdį ir pagal nusta-
tytą tvarką užėmė pirmininko
vietą. Pirmiausia jis pasiūlė
svarstyti komunistų Kinijos pri-
ėmimo į tarybą klausimą. Prieš
tokios darbotvarkės nustatymą
užprotavo Amerika, o ją pa-
rėmė Anglija. Malik išdorožė il-
gą kalbą, kuri vyriausiai buvo
atkreipta prieš Ameriką. Jis
irodinėjo, kad nacionalistinės
Kinijos daugiau nebėra ir todėl
jos atstovas nebeatstovauja Ki-
nijos žmonėms ir neturi teisės
dalyvauti tarybos posėdžiuose.

Kai pagaliau prieita prie balsa-
vimo, tai Maliko siūlomas pir-
mas darbotvarkės punktas bu-
vo atmetas 8 balsais prieš 3.
Už pasiūlymą balsavo Rusija,
Jugoslavija ir Indija.

—Kaip atrodo, Kongresas ne-
trukus suteiks prezidentui Tru-
manui galią kontroliuoti kai-
nas, nuomas ir uždarbius. Jei
bus reikalas, tai prezidentas ga-
lės įvesti ir racionavimo siste-
mą.

—Belgiškos karalius Leopoldas
pagaliau sutiko atsisakyti
nuo sosto savo sūnais naudai.
Po to neramumai pasibaigė ir
darbininkai grįžo į darbą. Ne-
ramumų metu suimti asmenys
bus paleisti iš kalėjimų.

—Senatas 65 balsais nutarė
paskolinti Ispanijai \$100,000.
Kai kurie senatoriai įrodi-
nėjo, kad Ispanija pajėgė atsi-
spirti prieš komunistus ir todėl
ji būtinai yra reikalinga vakarų
Europos apgynimui nuo komu-
nistų ekspansijos.

—Korėjoje amerikiečiai ir
pietų korėjiečiai vakar buvo
priversti trauktis visu frontu.
Savižudiškos komunistų atakos
privertė amerikiečius atleisti
kelis miestukus. Matyti, komu-
nistai deda visas pastangas su-
duoti smūgį amerikiečiams, kol
jie dar nesutrukė pakankamai
susitiprinimų. Tačiau vakar ir

Atsidaro daug ali- minijaus dirbtuvių

WASHINGTON. — Valdžia
netrukus pradės operuoti devy-
nias aluminijaus dirbtuves.
Pradės veikti ir tos dirbtuvės,
kurios valdžios buvo pastatytos
karo metu.

Konservatyviškai apskaičiuo-
jama, kad reikalinga aluminij-
aus gamyba padidinti 55 nuo-
šimčiais. Vadinasi, reikalinga
pagaminti apie vieną bilijoną
svarų daugiau to metalo, negu
dabar yra gaminama.

Automobilių nelai- mėse jau žuvo 15,080 žmonių

WASHINGTON. — Naciona-
linė saugumo taryba skelbia,
kad per pirmuosius šių metų
šešis mėnesius automobilių ne-
laimėse Amerikoje jau žuvo 15-
080 žmonių. Palyginus su perei-
tų metų pirmaisiais šešiais mė-
nesiais žuvusiųjų skaičius yra
11 nuošimčių didesnis.

Taryba teigia, kad ir važinė-
jimas automobiliais šiais metais
padidėjo 11 nuošimčių, palygi-
nus su pernykščiais metais.

Pravartu pažymėti, kad Chi-
cago rekordas yra pats pras-
čiausias. Vadinasi, proporciona-
liškai imant, Chicagoje automobi-
lių nelaimėse daugiausia už-
mušama žmonių.

Nubaudė Michailo- vičiaus advokatą

BELGRADAS, Jugoslavija. —
Dragic Joksimovic, kuris gynė
generolą Michailovičių, kai prieš
keturis metus čeknikų vadas
buvo teisiamas už išdavystę,
šiomis dienomis buvo nubaustas
trimis metais kalėjimo. Kal-
tinamas jis buvo bandymu at-
steigti monarchiją.

užvakar atgabenta pusėtinai
naujų jėgų. Kiek iš tiesų naujų
ginkluotų jėgų išlaipinta, tatau,
žinoma, neskelbiama. Tačiau
gen. MacArthur vis dėlto teikė-
si pareikšti, kad amerikiečiai
dabar Korėjoje turi dvigubai
daugiau kariuomenės, negu jie
turėjo prieš kelias dienas.

AMERIKOS MARINAI JAU PASIEKĖ KORĖJĄ

Komunistai vis dar žygiuoja pirmyn; despera-
tiškai bando nustumti amerikiečius į jūrą

TOKIJO. — Jungtinių Valsty-
bių marinai pasiekė Korėjos
uostą ir ten buvo išlaipinti.
Jie kartu su kitais tūkstančiais
karių, kurie tik šiomis dienomis
buvo atgabenti į Korėją,
bandys sulaukyti vis pirmyn be-
siveržiančius komunistus.

Naujai atgabenti kariai yra
apginkluoti moderniausiais
ginklais. Kai kurie jų ginklų
bus pirmą kartą pavartoti.

1-ji marinų divizija išplaukė
iš Amerikos, o 5-tas pulkas
buvo atgabentas iš Hawajų.

Tie sustiprinimai buvo labai
reikalingi, nes komunistai dėjo
desperatiškas pastangas, kad
galėtų amerikiečius sūtriškinti
ir suvaryti juos į jūrą.

Vakar komunistų tankai ir
pėstininkai pasistumdė pirmyn.
Iki Pusan jiems beliko 40 my-
lių. Amerikiečiai ir pietų Korė-
jos kariuomenė pasitraukė iš
penkių miestukų, kuriuos už-
ėmė komunistai.

Smarkūs mūšiai eina dėl Tae-
gu, pietų Korėjos provizorinės
sostinės. Toliau į pietus komu-
nistai bando užimti Kumchong.

GENEROLAS MacARTHUR NEPRIĖMĖ KINIJOS NACIONALISTŲ PAGALBOS

TAIPEI, Formosa. — Prieš
išvykdamas atgal į Japoniją ge-
nerolas MacArthur padarė
Chiang Kai-shek, pareiškdamas,
kad “mes laimėsime”. Tačiau jis
atsisakė nuo paramos Korėjos
kare. Chiang Kai-shek pasiūlė
33,000 karių kovai prieš komu-
nistus Korėjoje.

Gen. MacArthur pareiškė, jog
ištraukimas iš Formozos tokio

skaičiaus karių labai susilpnin-
tų tos salos gynybą. Todėl siun-
timas karių į Korėją bent šiuo
momentu yra nepatartinas.

Generolas pareiškė, jog svar-
biausias jo atsilankymo tikslas
į Taipei buvo tas, kad pasitarti
su Chiang Kai-shek ir jo štabu
dėl Formozos gynybos. Jis dar
pridūrė, kad jo manymu, ban-
dymas įsiveržti į Formozą ne-
gali turėti pasisekimo.

GINKLAMS RUSIJA SUVARTOJA TRIS KARTUS DAUGIAU PLIENO UŽ JAV

WASHINGTON. — Iki šiol
Rusija ginklams sunaudojo tris
kartus daugiau plieno, negu
Jungtinės Amerikos Valstybės.
Tuo tarpu jos plieno gamyba
yra tris kartus su viršum ma-
žesnė nekaip Amerikos.

Jau vien tas faktas turėtų
nutraukti nuo Maskvos “taikos
kaukę”. Jei Rusijai iš tiesų rū-
pi taika, kaip ji visais būdais
stengiasi įtikinti pasaulį, tai
kuriems galams ji tris kartus
daugiau gamina ginklų, negu
Amerika?

Prieš -karą — tiksliau kal-
bant, 1940 m. — Rusija pasiga-
mino 18,300,000 tonų plieno.
Karo reikalams tais metais ji
sunaudojo 2,300,000 tonų (ka-
nuolėms, tankams, amunicijai,
etc.).

1942 m. ji neteko Ukrainos ir
jos plieno gamyba nusmuko iki
7,200,000 tonų. Karo metu be-
veik visą plieną buvo sunau-
dojamas ginklams.

1945 m. Rusija jau pasigami-
no 12,500,000 tonų plieno, o
1948 m. — 19,000,000 tonų.
Spėjama, kad šiais metais Rusi-
ja plieno pasigamins tarp 27-
28 milijonų tonų. Perna plieno
ji pasigaminė 23,000,000 tonų.
Iš to skaičiaus karo reikalams
(ginklams) ji sunaudojo 4,500-
000 tonų. Numatoma, kad šiais
metais Maskva ginklams sunau-
dos net 5,000,000 tonų plieno.

O štai pažiūrėkime, kas buvo
daroma Amerikoje. Perna JAV
pasigaminė 58 milijonų tonų
plieno (gamyba buvo sumažė-
jusi dėl streikų). Iš to skaičiaus
karo reikalams (ginklams) te-
ko tik 1,000,000 tonų plieno
(palyginkite 4,500,000 su 1-
000,000). Skaitant nuošimčiais,
Rusija sunaudojo 18.9 nuošim-
čių savo pagaminto plieno karo

reikalams, o Amerika — tik
1.7%.

Šiais metais Amerika pasiga-
mins maždaug 75 milijonus to-
nų plieno ir iš to skaičiaus ka-
ro reikalams buvo numatyta
1,500,000 tonų.

Tai tokie skaičiai. Iš jų aišku,
kad Maskvos “taikos propagan-
da” yra nekas daugiau, kaip
tik paprastas mulkinimas.

—Į Seattle, Wash. atplaukė
Gen. E. T. Collins laivas su pir-
mais Amerikos kariais, kurie
buvo užmušti Korėjos kare. Žu-
vusiųjų kūnai bus pasiųsti jų
šeimoms.

—Carrick-on Suir, Airijoje,
Bill Coughlin pagavo Suir upėje
aštuonių svarų žuvį. Kai padarė
skrodimą, tai jos viduriuose su-
rado savo dirbtinius dantis, ku-
riuos buvo pametęs bežuvaldas
pirmiau.

—Generolas Truman C. Thor-
son netrukus pradės eiti JV ar-
mijos Vokietijoje generalinio
inspektoriaus pareigas. Iki šiol
tas pareigas ėjo Plk. H. O.
Lane.

—JV karo vadovybė įsteigė
Vokietijoje atominio karo mo-
kyklą. Toje mokykloje dviejų
savaičių būvyje bus aiškinamas
atominis karas bei apsigynimo
priemonės nuo jo.

—Argentinoje policija pradė-
jo kovą su ištvirkavimu. Šokių
salėse ir įvairiose landynėse ji
areštavo 7,000 žmonių. Tai bu-
vo didžiausia “ablava” Buenos
Aires miesto istorijoje.

—Kim Dong Sung, buvęs
pietų Korėjos informacijos di-
rektorius, tvirtina turįs įrody-
mų, kad dabar rusų žinių agen-
tūra Tass aptarnauja Seoul
laikraščius.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Miškininkai jungiasi pasauly

Buvę Lietuvos miškininkai jau susiorganizavo visame pasaulyje. Savo organizaciją jie pavadino Lietuvos Miškininkų Sąjunga Tremty. Jai priklauso šiuo metu gyvena šiose valstybėse buvę Lietuvos miškininkai: JAV, Kanadoje, Argentinoje, Urugvajuje, Australijoje, N. Zelandijoje, Brazilijoje, Vokietijoje, Belgijoje ir Anglijoje.

Renkant Centro Valdybą iš visų tų vietų gyvenančių buvusių Lietuvos miškininkų balsavime dalyvavo virš 80%. Balsuota laisvais demokratiniais būdais.

Į centro valdybą išrinkti šie miškininkai: Prof. A. Rukūza pirmininku, V. Žemaitis - vicepirmininku, P. Šilas - sekretorium, S. Bakutis - išdininku ir A. Škėrys - valdybos nariu. Taip pat išrinkta revizijos komisija.

Liepos 30 d. Chicagoje įvyko pirmas naujai išrinktos centro valdybos posėdis. Centro valdybos nariai tame posėdyje pasidalino pareigomis kaip aukščiau čia pasakytą. Lietuvos Miškininkų Sąjungos Tremty centro valdyba savo būstinę pasirinko Chicago miesto.

Pirmas centro valdybos posėdis praėjo geroj nuotaikoje ir tikimasi darnaus ir vaisaus veikimo.

Tikrai džiugu, kad buvusiams Lietuvos miškininkams pavyko susirasti vieniems kitus visame pasaulyje ir susiburti į bendrą savo profesijos draugų sąjungą.

Amerika užpildo Kuboje 600,000 tonų cukraus. Tokiu būdu cukraus atsargos Amerikoje lyginsis 8,500,000 tonų.

ANTHONY NORBUT
Gyveno, 4500 S. Paulina

Mirė rugpjūčio 1 d., 6:00 v. ryto, 1950 m., sulaukęs 33 metų amžiaus. Gimęs Chicago, Illinois.

Paliko nuliūdę: motina Barbara, pagal tėvus Petkaitė; 2 broliai: Walter ir Thomas, jo žmona Myrtle; 3 seserys: Harriett, Berta Marolda ir jos vyras Louis; Barbara Cornuskas ir jos vyras Joseph; dėdė Vincentas Petkus ir jo žmona Stella ir jų šeima; dėdė Jūzefas Kaminskis ir jo vyras Jurgis ir jų šeima ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4605 S. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 4 dieną, 8:30 val. ryto iš koplyčios į Sv. Kryžiaus par. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Anthony Norbut gimines, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsivežimą.

Nuliūdę lieka:
Motina, Broliai, Seserys, Dėdė, Dėdėnė ir Giminės.

Laid. Direkt. J. F. Eudeikis, Tel. Yards 7-1741.

Lankėsi aktoriai

Vakar "Naujienu" Redakcijoje lankėsi iš New Yorko atvykę aktoriai: Antanas Škėma su ponia ir Kazys Gandrimas.

Atvykusieji aktoriai dirbs naujai susijungusiame bendrajame lietuvių teatro kolektyve Chicagoje.

Svečiuojasi

Gražioje vietoje Illinois valstybėje McHenry gyvena seni visuomenininkai A. Willis su žmona ir jų devyniolikos metų sūnus.

Veik kas šeštadienis ar sekmadienis kas nors iš Chicago pas Willisus svečiuojasi. Svetingi Williai ir graži vietos gamta traukte traukia senus bičiulius jų šeimoje pabūvoti.

Willi sūnus šių metų rudenį pasiūvęs pradėti aukštesniuosius mokslus studijuoti, jei Korejos įvykiai jam nepakis koja. Mat, jaunuolis sulaukęs jau tų metų kai kariuomenės šaukiamas.

A. Willis senas mūsų visuomenės veikėjas, seniau Chicagoje gyvendamas plačią vagą varė mūsų visuomeniniame darbe. Ir dabar A. Willis yra labai jautrus visuomeniniam darbui, tik toliau nuo Chicago gyvenamas ir kitų darbų daug turėdamas jau jų nespėja visa aprėpti. Kai Williai būvoja Chicagoje, tai taip pat visuomet savus bičiulius aplanko ir visuomenės reikalais pasikalba. —a.

Mirė inž. B. F. Simokaitis

Vakar staiga mirė elektro technikas Bruno F. Simokaitis. Buvo Pirmojo Pas. Karo veteranas. Domėjosi visuomeniniu gyvenimu ir Lietuvos reikalais. Po karo (1920-21 m.) lankė Valparaiso universitetą ir priklausė Lietuvių Moksleivių kuopai Chicagoje. Buvo jos valdybos narys, bendradarbiavo "Moksleivių Keliuose". N.

ONA KACER (KACERAUSKIENĖ)
pagal tėvus Kalvaitė
Gyveno Beverly Shores, Ind.

Mirė liepos 31 d., 2:30 val. popiet, 1950 m., sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Suvalkų apskr., Vištyčio papl. Amerikoje išgyveno 37 metus.

Paliko nuliūdę: vyras Petras; 2 seserys: Sophia Punishka ir svogeris Jonas, Anelė Zabukas ir svogeris Jonas ir jų šeimos; svogeris Misiakaitis ir jo šeima; brolis Pranas Kalvaitis ir jo šeima ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 3 dieną, 1:30 val. po pietų, iš koplyčios bus nulydėtas į Oak Woods Crematory, 1035 E. 67th St.

Visi a. a. Onos Kacer gimines, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsivežimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, Seserys, Svogeriai, Brolis ir Giminės.

Laid. Direkt. P. J. Ridikas, Tel. Yards 7-1911.

Ruošiasi "Naujienu" gegužinėn

Rugpjūčio mėn. 20 dieną visi keliai susibėgs į Liberty sodą, Willow Springs, Ill. Mat, tą dieną "NAUJIENU" dienraštis rengia šią vasarą antrą gegužinę. Yra paskirtos dovanos. Kas atvyks, turės progą gauti dovaną. Reikės vietoje gauti tam tikrą bilietą, už kurį nereikės nieko mokėti. Bilietas bus geras dovanai gauti.

Teko nugirsti, kad mūsų kaimynai iš aplinkės miestų žada atvykti į "Naujienu" gegužinę.

Be to, bus marga programa: dainos, juokai, špilai. Jaunimas galės pasukti geram orkestrui grojant.

Nauja apie joniškiečius

Ar žinote ką nauja? Aš žinau! Joniškėčių L. ir K. Klubas rengia vėl smagų pikniką rugpjūčio (August) 6 d. Dan Smith'o Grove, 8228 S. Kean Ave. Komitetas (Mrs. A. Burba, Mrs. O. Povilaitienė ir Mr. F. Povilaitis) turi pasamdes Ben Pavio orkestrą šokiams, o Suvalkiečių Draugijos chorą programai. Bus skanių valgių ir gardžių gėrimų visiem svečiam. Pradžią 11 valandą iš ryto, o kada pabaiga? —a. McNamee

Turtingi dypukai

Praeitą savaitę užėjau, kaip ir dažnai, į vieną lietuvių krautuvę Canalporte. Keletas vyrų — vienas "pepsą" gerdamas, kitas rūkydamas — kalbasi su krautuviniu. Vos tik man vidun įžengus, krautuvininkas sako:

—O tai laiku atėjai. Aš skubiai turiu išvažiuoti į ūkį, tad parduodu krautuvę, gali pirkti. —Siūlyk dypukams, jie dabar visokius būdus perka, — į tokį staigų pasiūlymą vos sumečiau atsakyti.

—Perka tai perka, — atsiliėpė vienas iš vyrų, — nėra ko stebėtis, jei žmonės, metus ar daugiau čia jau išgyvenę ir užsidirbę, perka kokią nuosavybę arba biznį. Tačiau yra ir keistų dalykų, — pasakojo toliau vyras. —Štai mano kaimynystėje gyvena daugiau kaip prieš penkis mėnesius atvykusi dypukų šeima. Nė vienas iš jų per tą laiką niekur jokio darbo nesiėmė, o tik vaikščioja, dera kur už kokių 15 tūkstančių dolerių namą arba tavernos pirkti ieško... Matyt, daug pinigų atsivežė, kad nedirbdami ir už butą nuomos apie 40 dolerių kas mėnesį užsimoka, — baigė vyras.

Ir vos šią turtingų dypukų istoriją pasakoti užbaigė, —tuoj krautuvėj buvę vyrą ėmėsi spjioti ir aiškinti, iš kur galėję šie dypukai atsivežti tiek pinigų. Kai kurie komentarai buvo negražūs, t. y. pažemina pini-gučių, ne tiek gal' dėl iš spėjamo pinigų uždirbimo. Būdo, bet daugiau dėl to, kad iš vargo stovyklų atvykęs savo turta tuščiai demonstruoja, kodėl nei-na dirbti.

Tokie turčiai yra retenybė, tai aišku, jie vietos gyventojams krinta į akį ir apie juos ne tik toje krautuvėje kalbama. O, be to, gal ir tas jų turtingumas yra perdėtas. Bet nieko nustabaus, jei iš kelių tūkstančių pasitaiko vienas turtingas. Iš pačių dypukų yra teke girdėti, kad vienas kitas, iš Lietuvos pasitraukdamas (biznierių ir net ūkininkų), sugebė jo ir spėjo savo turta į dolerius ar į kitas brangenybes paversti. Kai kuris ir Vokietijoje išnaudojo praturtėjimui pokarinį laikotarpį ir bizniavo. Tačiau, apskritai, yra aišku, kad absoliutus daugumas dypukų Europoje varge gyvena.

Kupiškėnai į gamtą

Kupiškėnų Kultūros Draugijos piknikas įvyks šį sekmadienį, rugpjūčio 6 dieną, I. Liepos sode, 82 ir Kean Ave. Išvažiuojamas galės būti linksmas ir smagus, jei jūs, nariai, atvažiuosite visi ir atsivešite savo draugus ir kaimynus. O kupiškėnai jįsi lauks ir jums puikiai patarnaus, privaisins įvairiais gėrimais, ir visi sykiu išvažiuojamą padarysim smagų. O jeigu liktų pelno, jis bus skiriamas labdaros tikslui.

I. Liepos sodas yra pačiame grožy ir labai patogus piknikauti. Čia daug lapotų ąžuolų, po kuriais yra pavėsis kad ir karščiausiam ore. Patogu privažiuoti automobiliais arba Archer Ave. gatvės būsais. Tad visus prašau atvykti į Kupiškėnų Kultūros Draugijos gegužinę. Paremsite mūsų organizaciją, kuri rentina dėl jos labdaros užsimojimų. Piknikas prasidės 12 val. po pietų ir tęsis iki vėlumos.

Už rengimo komisią P. B.

Vasarotojai

Jasulevičių šeima (6558 S. Artesian St.) vasaroti išvyks į Wisconsin valstybę.

J. Jasulevičius lapkričio mėnesį susirgęs iki šiol negali atgauti sveikatos. Laukiama, kad ramus poilsis gryname ore ir miškų paunksny teigiama paveiks jo sveikatą. —a.

Mirė Ona Kacer (Kačerauskienė)

Ona Kacer (Kačerauskienė) pradėjo nesveikauti pereiną rudenį. Pagaliau šiomis dienomis ji tiek sunegalėjo, jog ją teko vežti į St. Anthony's ligoninę, kuri yra Michigan City. Ten ji mirė širdies priepuoliu.

Kačerauskai buvo vieni pirmųjų lietuvių, kurie apsigyveno Beverly Shores, Ind., 1931 m. Velionės vyras Petras Kacer-Kačerauskas yra artistas (piešėjas).

Velionė paliko dvi seseris, būtent, Puniškienę ir Zabukienę bei vieną brolį.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį. Velionė bus išlydėta iš P. J. Ridiko koplyčios į krematoriumą.

Iškilmingai palaidodota Diktavičienė

Marquette Parkas. — Praeitą ketvirtadienį, liepos 27 d., iškilmingai buvo palaidota ilgametė naujienietė P. Aleksandriją Diktavičienę Lietuvių Tautinėse Kapinėse. Velionė gyveno 6446 So. Kilpatrick Ave. Lietuvoje buvo kilusi iš Kelmės miestelio. Amerikoje išgyveno apie 45 metus.

Paliko nuliūdusią dukterį Sophie Dzendolet ir ženą Adam, sūnų Aleksandrą, 2 seseris: Helen Yzbich, vyrą George ir Josephine Shimkus su šeima (gyvena Californijoje), brolį Silvestrą Vasiliauską su šeima (taipgi gyvena Californijoje) ir svogerį Frank Diktą su šeima. Velionė priklausė Chicago Lietuvos Draugijai.

Mažeika ir Evans Koplyčioje, 6845 So. Western Ave., susirinko gausus būrys palydovų, kur p. V. B. Ambrose pasakė gedulo kalbą angliškai ir lietuviškai, taip pat ir kapinėse. Po apeigų visi dalyviai buvo pakviesti sugrįžti į namus.

Laidotuvė tvarka, pavyzdin-gai vedė pats p. Stanley Mažeika, kuris dėl to pargrįžo iš Wisconsin valstybės. Palydovai su darė apie 20 masinų; masina vežė užuojautos gėles.

Galia netekus ilgametės lietuvių, kuri kartu ir jos jau miręs vyras buvo pirmieji prie "Naujienu" jų steigimo laikais. Reiškiau didelę užuojautą velionės liūdinčiai giminei. VBA

Čikagietis rašo iš Floridos

Stanislovas ir Ona Balnoniai rašo iš Miami (Florida), kad ne tik žiemą oras ten patogus gyventi, bet ir vasaros laikų nėra taip šilta, kaip Chicago. Naktį miegant reikia ir užsikloti. Rašo, kad daug grybų ten pririnkę.

Ponai Balnoniai tris žiemas praleido Floridoje, bet vasarą grįždavo į Chicago. Šiemet nusitarė ir vasarą praleisti Floridoje. Ten nusipirko savo rezidenciją; gal ir visai ten apsigyvens. Balnoniai Chicagoje turė tam tikrą viešbutį, kurį prižiūrė jų sūnus.

Balnoniai yra ilgamečiai "Naujienu" skaitytojai, draugiški visiems. Mes, čikagiečiai, jų pasilgom ir klausiam vienas kita, kada Balnoniai grįš į Chicago. O Sudeikienė

SPORTAS

CHICAGOS ŠACHMATŲ MĖGĖJAMS

Povilas Tautvaiša, jau Lietuvoje žinomas šachmatų meistras, gražiai pasireiškęs Vokietijoje garsindamas lietuvių vardą, atvykęs į Ameriką, gana per trumpą laiką išsikovojo Bostono meistrerio vardą, šiuo metu persikėlė į Chicago ir su-tiko įsijungti į "Grandies" šachmatininkų ratelį.

Povilas Tautvaiša Chicago lietuviams šachmatų mėgėjams sutiko duoti simultaną, kuris įvyks š. m. rugpjūčio mėn. 5 d., šeštadienį, 7 v. vak. Hollywood salėje, 43rd St. ir Western Ave. kampas.

Visi lietuviai šachmatų mėgėjai kviečiami dalyvauti ruošiamame simultane. Nepraleiskite progos su mihiu meistreri su-lošti partijos! VI. K.

PRANEŠIMAI

SLA 36 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, rugpjūčio 2, Chicago, Liet. Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti. A. Kaulakis, fin. sekr.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausias Gėles ir Vainikai. Reikale pasaukt: atvyksim į jūsų namus su vainiku paveikslais išsirinkt. **ROY R. PETRO (Putramentas)** 5519 So. Harlem Avenue Portsmouth 7-9020.

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEKIS
Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulyje Dalis
KVIETININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKA
Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų viešųjų papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

Pirkite tūse krautuvėse, kurios garsinasi: "NAUJIENOSE"

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

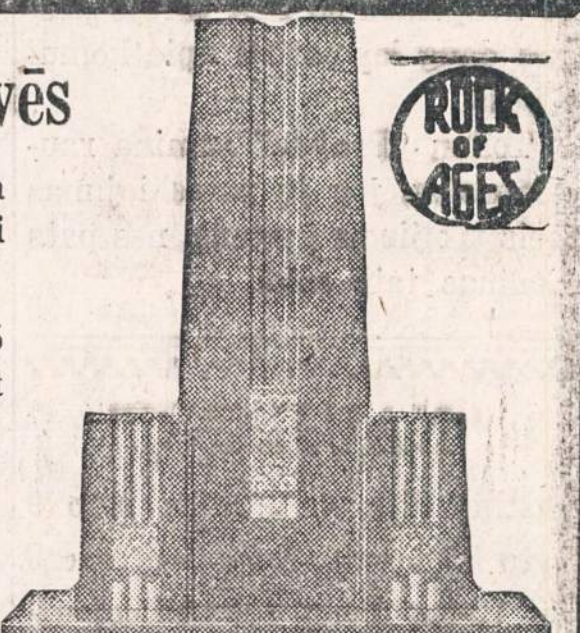
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works

3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE Miesto DALYSE

LIQDĖSIO VALANDŲ
Saukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. 3319 LITUANICA AVE.
PROspect 6-0099 Yards 7-1138-1139
Tiesiogiai gyvena lietuvių miesto dalyse gausime koplyčias ant jų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDŲJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. Yards 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAFayette 3-0727
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVI-MAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE Miesto DALYSE

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 7-4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYMPIC 2-1003

PLANINGAS
TAUPYMAS
VISUOMET
MOKA GERUS
DIVIDENDUS
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 WEST CERMAK ROAD CHICAGO 8, ILLINOIS
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL.—VIRginia 7-7747

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galioja išvengti. Pabandykite **BOROCYL OINTMENT**. Jos pagelbės daugeliui žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas nuo eozema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Order arba nuvykite į: **BOROCYL CO., 1241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.**

JAUNIMO ŠOKIAI SU EUROPIETIŠKA MUZIKA

Kiekvieną penktadienį-šeštadienį-sekmadienį • Tremtiniu Namuose, 2244 W. 23rd Pl., Chicago 8

Pradžia 8 val. vak. — Įžanga 50c. — Susirinkimams, pobūviams, vestuvėms rezervuokite didžiąją ar dvi mažesnes sales TREMTINIŲ NAMUOSE.

Tel. Virginia 7-8711.

T O S C A

Vytautas-Jonas
NARBUTAS

Ji buvo artistė. Tiksliau sakant, ji pati skaitė save tokia, nors niekas iš kaimynų ją niekada nematė vaidinančią. Tiesa, ji ir pati tik apie vaidybą jaunystėje tekalbėjo, nes ji buvo maždaug 40–50 metų moteris. Tikslaus jos amžiaus nė pats velnias nebūtų galėjęs atspėti, nes, reikia pripažinti, kosmetikoje ji taip puikiai nusimanė, kad su savo tiesiog melynai juodais plaukais (josios asmeninė tarnaitė Elė kartais netyčiomis prasiždavo juos jau visiška žilūs esant) ir pudros bei įvairiausių, vyrams dažnai nei nematytų nei negirdėtų tepalų sluogsnui padengtu veidu, ji, dievaži, išrodydavo ne vyresnė, kaip 30 metų moteris, nors jos meilužiai (be ko apseiti neleidžia josios moderniškos pažiūros bei artistiškos stonės) po „artimybės pažinties“ vengdavo josios namo, kaip velnias kryžiaus, o užklausti priežasties, keikdavo pikta ir, tarsi savęs gėdinamiesi, puse lūpų išspausdavo: „mamytė!“ Tiesa, gerai ją nepažįstančiam žmogui ji sukelėdavo orios asmenybės įspūdį. Toji moteris, gan kukliam sukleus iškirpime pasikabinusi aukštinį kryželį, dievobaimingai lakstanti kiekvieną rytmetį į bažnyčią bei palaikanti šilts santykius su, kaip ji mėgdavo išsireikšti, „mylimu dvasios tėveliu“, vietos klebonu išrodė pamaldą. Tiesiog net šventa. Gi josios domėjimasis kultūros bei civilizacijos atsiektais laimėjimais bei mokėjimas tai pritaikyti gyvenime (kaip buvo pasakyta, ji buvo net labai moderni moteris) kėlė stačiai nusistebėjimą ja. Net pats dvasiškas tėvelis vieno privataus baliuko metu ją kaip pavyzdį, „mokančios pagoniškąjį modernizmą įvilkti į

krikščionybės apsiaustą“, pavadino. O josios vardas dar labiau gaubė ją mistika ir jaunims scenos svajotojams, — nes su tokiais ji dažniausiai palaikydavo ryšius, — tiesiog net galvą suko (kas tikrėnėbėje ir buvo josios tikslas), nes ji vadinosi Tosca. Tiesa, tikrasis josios vardas buvo Adelė, ir šiuo taip skambiu ir scenai bei operą primenančiu vardu ji pati pasikrikštino. Bet argi galėjo tai kiekvienas žinoti, kai ji supažindinimo metu kukliai nulenkdavo galvutę ir droviai išardavo: „Tosca...“

Josios praeitis bei iš ko ji gyveno mažai kam buvo žinoma. Bet tai niekieno nestebino, nes argi maža yra žmonių, kurie tiesiog ir patys nežino, iš ko jie gyvena, ir vis dėlto gyvena. —

Jau taip tur būt turėjo atsitikti, kad vieną dieną į ponios Toscos duris (taip ji buvo visada vadinama, nors niekas jos vyro nematė, kaip ir nežinojo, ar jis buvo gyvas ar miręs, ar iš viso ji vedusi buvo) pasibeldė vyriškis. Tiesa, ne vienas pas ją beldavosi: ji duris, bet šis turėjo savotišką, skirtingą nuo kitų lankytų tikslą. Kodėl jam šovė į galvą tokia mintis, — neuit pas poniją Tosčą ieškoti kambario, — jis greičiausiai nė pats nežinojo. Buvo tai likimas ar velnias čia koją pakio? Teptendžia pats skaitytojas, kurie mūsų įvykiai yra priskiriami likimui, velniui arba Dievui. Čia tai neturi jokios reikšmės. Viena tėra aišku: studentas atėjo ieškoti kambario pas poniją Tosčą.

Ir taip jau tur būt taipogi turėjo atsitikti, kad pati ponija Tosca pravėrė buto duris ir, išgirdusi keistą ir jai tiesiog juokingą klausimą, ilgai ir tiriamai žiūrėjo į nepažįstamąjį. Ne, jis nebuvo gražus. Bet ponija Tosca jautė: jos širdis pradėjo visiškai nežymiai tankiau plakti. Ir tai nebuvo aistra. Ne, tai buvo tarsi baimė. Iš tiesų, ji jautė keistą baimę, žiūrėdama į priešais ją stovintį, kukliai apsiengusį galvą kokių 25 metų amžiaus vyriškį, stebintį ją ramiais akimis. Ramiomis? Ne, tos daugiau žalsvos nei melynės akys, pasislėpusios po stambiais antakiais, turėjo savyje kažką panikiinančio, išsukiančio. Taip, tai buvo akys, kurios be mažiausio šešėlio išdavė besislepiančią vyriškįje dvasią: pilną erudicijos ir kartu veik laukiniško natūralumo, mokančios siekti, kas nepasiekama, mylėti besąlyginai ir neapkęsti, nesibaidant nė keršto. Brutalaus. Kraštutinio.

— Prašau į vidų, — tarė ji po geros minutės ir nusišypsavo gražiais, baltais dantimis.

Ir jaunasis vyriškis apsigyveno pas poniją Tosčą vienam iš josios devynių kambarių. Kad jis ilgiau nebeliktų gerbiama skaitytojams nepažįstamas, leiskime jam pristatyti: Valentinas, filosofijos studentas. Jo praeitis, — ir kartu dabartis, — priminė daugelio neturtingų, savo jėgomis siekiančių mokslo, jaunuolių gyvenimą.

As nežinau, ar ponija Tosca pamilo Valentina, ar jis jai tik patiko, bet faktas lieka, kad ponija Tosca vietoj dviejų valandų prie rytmetinio

tualetu dabar ištupe davo net keturias, vis savo atsiektais rezultatais nepatenkinta. Atvirai kalbant, net pats velnias turėtų suabejoti, ar toji moteris iš viso žinojo, kas yra meilė ir ar ji nors kartą buvo milėjusi: kiekvieną savo aistrą arba naująjį nuotykį ji visada vadinavo „pirmąja ir amžinąja meile“, nors tos „meilės“, dažniausia jau septintoje dienoje nė pėdsako nebelikdavo. Tad ir ji pažintį su Valentinu ji greičiausia žiūrėjo, kaip į naują nuotykį.

Valentinas ponios Tosca atžvilgiu jei ir nebuvo oficialus, tai žiūrėjo į ją, kaip žiūrį jauni vyrai į smarkiai už save vyresnę moterį: su pagarba; nes mylėti jis jos nemylėjo. Tokio jausmo jis tiesiog ir negalėjo jai turėti, nes provincijoje, kaip tik tame miestelyje iš kurio jis atvyko, paliko jis savo mylimąją, kuri buvo taip graži, kaip ir josios vardas — Viktorija. Ir jis gaudavo dažnai nuo jos laiškus, kaip ir jis jai rašinėdavo: ilgus, paskendęs laimėje. Ir tai jis visiškai nespėjo nuo ponios Tosca, nors, galimas daiktas, jis ir pastebėjo josios net per daug šiltą atsinešimą į jį. „Jūs esate man kaip mano mylimas brolis“, — sakydavo ji, ir į josios prašymą, leisti jai būti jo seserimi, Valentinas tik linktelėdavo teigiamai galva, nes ji juk buvo „tokia vieniša ir nelaiminga“.

Rytmečiais, kada Valentinas, neturėdamas paskaitų, ilgiau drypsdavo lovoje, pasibeldavo ponija Tosca į jo kambario duris ir, meiliai šypsodamasi, paklausdavo: — Valentina, — (ji išsiprasė į leisti vadinti vardu), — gal aš pusrityliams kavutės su kiaušinėliu? — Ir ką galėjo Valentinas jai atsakyti? Jis tik paklusniai linktelėdavo galva, ir ponija Tosca prisistatydavo už valandėles su garuojančia kavute, kiaušinėliais ir dar kitokiais kulinarijos stebuklais. —

Be vienas įvykis vos-vos ne nutraukė bet kokius jų ryšius. Bent taip galvojo Valentinas, nors, kaip jis tuojau pamatė, jis smarkiai apsiriko. Jau buvo praslinkę veik du mėnesiai laiko, kai Valentinas, gyveno pas poniją Tosčą ir kai vieną dieną atrado jį didžiaį gerbiama šeimininkė be galo susikrimtusį. Į jos įvairius klausimus, — kas, kaip, kodėl? — parodė Valentinas laišką nuo namiškių, kuriame trumpai ir aiškiai, be jokių apdailinimų, buvo parašyta apie jo tėvo mirtį.

Taip, tai skaudus smūgis, bet dėl to pulti į desperaciją dar nebuvo jokio tikslo. Anksčiau ar vėliau turi tėvai mirti. Ir ji smarkiai verkusi, jos mylimam tėveliui mirus, bet laikas išgydo visas žaizdas. Tik galvą aukščiau! Tėvo mirtis? Žinia, tai skaudu; bet gyvenimas ir mirtis žmogaus gyvenime neišsveigiami. Mes tik todėl ir gimstame, kad vieną dieną mirtume. Bet ne tėvo mirtis jį labiausiai slegia (jos padaryto įspūdis jį nē per nago juodumą nejos mažinti!), kiek klausimas: o kas bus su juo, su studijomis, su užsimotais siekais? Argi jis nėra stūnis ir ar ne ant jo pečių dabar krenta šeimos išlaikymas? Penkios mažos seserys ir ligota motina. Ar dar yra kitas kelias, kaip grįžti atgal į gimtąjį miestelį, kad išlaikytų šeimą?

Bet ponija Tosca šypsojosi. — Juk tai nėra taip bloga.

Kiek jam reikia pinigų? Aišku, dabar „mielo tėvelio“ laidotuvių išlaidoms. Ir kiek šeimos išlaikymui. — Na, ir kas per juokingai mažos tos sumos! Tiek ji „savo mylimam broliui Valentinui“ gailinti visada paskolinti, nes ji tikinti labiau kaip į Dievą, — teatleidžia Viešpats jai už tokią išsireikimą, — kad vėliau jis jai viską grąžins. Nes jis yra, kaip ji pastebėjo, net labai gabus jaunuolis, kuris vieną dieną atsieks savo tikslą ir tvirtai atsistos ant kojų. Ir tik formalumo sumetimais, — tai yra vienintelė josios yda tasai popierizmas, — turi jis tai raštiškai pasižadėti.

Šis ponios Tosca žestas kone neparbloškė Valentina iš laimės, nors sielos gėlmės jis ir jautė keistą, jam pačiam nesuprantamą baimę. (Ir kodėl toji moteris, kuri buvo jam visiškai svetima, tokia gera jam buvo?) Iš laimės, nežinodamas, ką daryti, suėmė Valentinas poniją Tosčą į blėbį ir ją pabučiavo. Nes kaip jis daugiau galėjo įrodyti jai savo dėkingumą? —

Ir vėl bėgo dienos, laisvos nuo rūpesčių, kaip ir iš kur užsidirbti pinigų studijoms, namiškiams. Pamokos, kurias Valentinas anksčiau teikdavo mokiniams, atkrito, nes „taip aš turėsiu daugiau laiko įsigilinti į studijuojamąjį dalyką“, nes ponios Tosca reguliariai teikiamos paskolos leido jam taip elgtis. Ir vis dėlto jis tuojau pastebėjo, kad dabar, kai jokie rūpesčiai nevargina jo, jo dvasia tarsi apsnūdo. Net studijos jam tapo nebe taip įdomios ir viliojančios, nors kodėl — apie tai jis mažai galvodavo. Atvirai kalbant, jis ir neturėjo laiko apie tai ilgiau pagalvoti, nes ponija Tosca „kalė geležį, kol ji buvo karšta“: planingai ir racionaliai jį ėjo prie savo tikslo. O jos tikslas buvo aiškus ir paprastas — pasilaikyti bet kokia kaina Valentina sau. Iš meilės? Ji to nežinojo, bet jautė: Valentinas įdomavo ją daugiau, kaip kiti ligi šiol pažinti vyriškiai. Ta jo šalta laikysena josios atžvilgiu imponavo ją. Būti to vyro glėbyje, jausti jo degančias lūpas ant savųjų, padėti galvą ant jo jaunos krūtinės, buvo jos svajonė. Žinia, Valentinas myli Viktoriją. Myli? Bet kaip ilgai? — Ir ji šypsojosi, pasitiekdama savi-

kartų sekančią dieną, vos tik atsibudęs, griebtis knygos ir su dar didesniu užsidegimu siekti savojo tikslo, kas tikrėnėbėje ir buvo jo laimė.

Bet jau kitą atskubėdavo ponija Tosca su pusrityčiais prie jo lovos ir, meiliausiais žodžiais kalbindama jį, išblaškėdavo jo niūrias mintis.

Kartais ji paimdavo noras spiauti į visas lengvatas ir paskolas ir apsigyventi kur nors miesto pakraštyje, kokios nors susmukusios bakūžės palėpėje, kad vėl per vakarą siekti tikslo, nes jis kaskart vis aiškiau ir aiškiau jautė kylančią antipatiją ponios Tosca meilėkavimams, ką jis, laikui bėgant, pradėjo įžiūrėti. Bet kai jis prisimindavo penkis amžinai alkanas seseris ir ligonę motiną, jis neturėdavo jėgų tai padaryti. Ir jis pasiduodavo laikimui, kuris turėjo viską išspręsti ir kuris negalėjo jo prazudyti, nes, iš tiesų, toksai gyvenimas, — tai jautė jis aiškiai, — jį tik į prazūtį vedė.

Kad bent Viktorija rašytų! Bet kelinta savaitė iš eilės jis negaudavo iš jos nė žinėlės. Nes ponija Tosca buvo pakankamai gudri patikrinti visus tiek išsiunčiamus, — pagal seną namų paprotį laiška būdavo tarnaitės Elės išnešami į paštą, — tiek Valentinui ateinančius laiškus ir, kludandčius jai josios tikslą atsiekti, padaryti nekenksmingais. Bet Valentinas to nežinojo. —

(BUS DAUGIAU)

PATRUKE ZMONES! Atsiminkite šitą! Daug žmonių klausia kokia priežastis, kad mano rūtura tūkia didelė DABAR. Kai aš pradėjau nešioti paraštį (Truss), mano rūtura (patruks) buvo maža. Taip! Daugelis jūsų anksčiau ar vėliau turite tą pačią bėdą, kaip ir kiti, jeigu JUS nesiojate NETINKAMĄ paraštį arba nepaisote SAVO mažo patrukimo šandien. Rytų gali atsirasti DIDELIS gūžas arba BLOGLAU. Galvok teisingai, kol JUS rūtura dar maža. Kodėl kentėti ilgiau? Vertingas patarimas DYKAI. Jauskis smagiai. Gaukite palengvinimą DABAR. Ateikit pabandyti ir MATYKIT naują moksliskai išplanuotą „HOLD UP“ rūturos palaikytoją, kuris skirtingas nuo bile kurių, kurį jūs turėjote. Niekur kitur geriau. Palaiko raumenis, daktę, kad rūtura LAIKYTŲSI AUKSTYN ir VIDUJ, kad nesiveržtų. Nespaudžia, praturkinti raumenis ir nepadarys trūkimo didesniu. Nėra kojų dirželių arba elastisko diržo. DYKAI pasitarimas kasdien nuo 10-6. Kainos \$15.00 ir aukščiau.

HUB RUPTURE SYSTEM
166 W. WASHINGTON STREET, Room 316, arti City Hall
Telefonas DEARBORN 2-2921.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai prašalina iš organizmo rūgštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga medžiaga lieka kune ir jūsų kraujyje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei naktį dažnai turi keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakiai patinė, vartokite

ZOLI ARBATĄ SANITAS NO. 101
Kaina \$1.10 su pristimu. Mūsų žoli arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu. Užsakymus su pinigais adresuokite taip: **SANITAS HERBS, DEPT. N 1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.**

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas \$25,000,000. Atsargos fondas \$2,400,000.
Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoje.

Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 32, Illinois.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

DR. VAITUSH, OPTOMETRISTAS

Mano 30 metų praktikas jūsų garantavimas. Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, nervuotumui, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prerengia teisingai akinus. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausius klaidas. Speciali atida atkreipia į mokyklos vaikus.

Val: nuo 10:00 ryto iki 7:30 v. v. Serečomis iki 6 valandos vakaro. O nedėlio pagal sutartį. Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.
Phone Yards 7-1373

DR. E. MARKUNAS

Lietuvis Optometristas
6859 SO. WESTERN AVE.
Valandos: nuo 7 iki 9 vak. kasdien Trečiadienį popiet pagal susitarimą
Ofiso telefonas WAlbrook 5-6859
Rez. telefonas: WEntworth 6-4568

Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas Akinų Pritaikymas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3.

Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu. Jei jūsų akys asaroja ar niežti, negalite sūlio iverti ir adata, akys blydo, akys sviesos, neįžiūrite sklyty, užleikit pasitariti pas Dr. Michel — nieko nekanūms.

Antras aukštas.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas Yards 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas. Kalbu Lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivias Akis Ištaiso

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampus 34th Street
Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. p.

DR. A. A. RUDOKAS

OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 6 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienį. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak. Šaukite: Yards 7-7381.

CEMENTINIS DARBAS
Saukti HEMLOCK 4-5758
RODMAN BROTHERS
PILNAS PATARNAVIMAS
Saligatvial, Lalpatai, Keliukai
Belsmanto ir Garažo Grindys
Mūsų HEMLOCK 4-5758
Vakarais, Seim: ir Šventadieniais Saukti HEMLOCK 4-5758 Klausiti Albert

BEGALINĖ ŠAKNIS

Begalinė Šaknis (Musk Roots) auga ir Lietuvoje, ir ten ją vadina begaline, nes niekas nėra suradęs jos galo. Prieš 200 metų Lietuviai gydydavosi Begaline Šaknimi nuo aziatiškos choleros, nuo visokių karščiavimų drugin, nuo vidurių uždegimų ir atliuosavimui surakintų ir neveiklių sanarių. Begalinė gera nuo visokių nervų ligų, nuo geltligės, nuo isterijų; kiti vartoja begalinę ir nuo nuomario ir paraližiaus. Pasidaryk begalinės arbatos ir gerk. Prisiunčiam į jūsų namus. Begalinės svaras \$7.00, už \$1.00 dvi uncijos.

ALEXANDER'S
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

REMKITE TUOS BIZNERIUS, KURIE GARSINASI NAUJENOS

CHICAGO AVENUE DANTU LAB.
VELIAUSIOS PERMATOMOS DANTIMS PLATES
Kiekvienas palengvinimas visiškai ir veikiam laboratorijos patarnavimui.
32 metų patyrimo plates dirbime.
1720 WEST CHICAGO AVENUE
CHICAGO 22, ILL.
Tel. CHesapeake 3-2926.
HARRY OUZOUNIAN

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVES KRAUTUVES
PEČIAI, SALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.
Leidžiame lietuviškas radio programas antradieniais 7:30 valandą vakare iš stoties WGES, 5000 watts—1390 kil.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$7.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu: \$9.00
Metams 4.50
Pusei metų 2.25
Trims mėnesiams .90
Vienam mėnesiui .30
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija 4c
Savaitė .25
Mėnesiai .90

Jungtinės Valstybės, ne Chicago:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 2.00

Užsienio:
Metams \$10.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienos eina kasdien išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pienius reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Padidinta Pagalba Užsieniui

JAV senatas be ginčų sutiko padidinti 77 milijonais dolerių pagalbą svetimoms šalims, pridėdamas \$58,070,000 prie pirmiau paskirto ekonominio atstatymo sumos, \$16,900,000 prie prezidento "Punkto 4" programos atsilikusiems kraštams sušelpi ir \$2,745,000 prie arabų tremtinių šalpos Palestinoje.

Už šiuos padidinimus balsavo ir tie senatoriai, kurie pirmiau stengdavosi nukopoti užsienio šelpimui skiriamas sumas. Juos nugalėjo staigiai iškilęs, dėl Korėjos konflikto, pavojus Jungtinių Valstybių saugumui.

Ekonominė ir militarinė užsienio pagalba paskirta šiais metais apie puspenkto bilijono dolerių. Bet prezidentas Trumanas pranešė kongreso vadams, kad jisai netrukus prašys paskirti dar 4 bilijonus dolerių Vakariinės Europos apginklavimui. Organizuoto pasipriešinimo šitam jo prašymui veikiausia nebus, nes opozicijos atstovai bijo imti atsakomybę, jeigu Stalinas pulstų Europą, o ši, neturėdama pakankamai ginklų, nepajęgtų atsiginti.

Komunistų agresija Korėjoje daugeliui atidarė akis. Tie, kurie iki birželio 25 d. tikėjo, kad su Stalinu bus galima susitarti ir likviduoti "šaltąjį karą", šiandien tos iliuzijos jau nebeturi. Visi mato, kad jisai tykoja progos pulsti ir pavergti daugiau laisvų tautų ir kad jisai gali bet kurią valandą įvesti Jungtines Valstybes į naują pasaulinį karą.

Apsiginklavimas ir Ekonominis Atstatymas

Visos šalys tiek Amerikoje, tiek Europoje pradėjo sparčiau ginkluotis. To pasekoje, neišvengiamai turės nukentėti jų ekonominiai reikalai. Ypačiai tai pajus šalys, kurias suvargino antrasis pasaulio karas. Jos tik dar neseniai atstatė savo ūkį, bet dar nesusėję užgydyti karo žaizdas. Staigus išlaidų padidėjimas apsiginklavimo reikalams labai apsunkins jų biudžetus.

Vakarų Europa nieku būdu neįstengtų be Amerikos pagalbos tiek sustiprinti savo ginkluotą jėgą, kad galėtų atsiginti nuo Raudonojo Džengis Chano gaujų, organizuojamų anapus Geležinės Uždangos. Bet Amerika jau ir taip duoda be galo daug paramos Europos šalims. Jau treči metai, kai ji skiria po kelis bilijonus dolerių ekonominiam jų atstatymui, o paskutiniu laiku paskyrė dar apie bilijoną dolerių jų apginklavimui. Ar Jungtinės Valstybės gali joms duoti dar daugiau?

Washingtonas mano, kad galima ir reikia duoti, — antraip, Š. Atlanto bendro apsigynimo sutartis, kurią pasirašė ir Jungtinės Valstybės, paliktų be vertės popieris, kiek tai liečia Europos šalių išpareigojimus. Jos ne

tiktai neturėtų kuo padėti Amerikai, bet negalėtų nė pačios efektingai pasipriešinti agresoriui.

Trumano administracija, kaip paminėta kitoje vietoje, nori, kad Š. Atlanto šalių apginklavimui būtų paskirta keturi bilijonai dolerių, virš tos sumos, kuri jau buvo numatyta šitam reikalui šių metų biudžete. Atrodo, kad nedaug kas tam priešinasi.

Tačiau opozicijoje dar yra žmonių, kurie ieško būdų apkarpyti administracijos užsienio paramos programą. Senatorius Kem (republikonas iš Missourio) pasiūlė nukirsti \$500,000,000 nuo ekonominės kooperacijos (Marshallo plano) sumos ir tuos pinigus paskirti ginklams. Europa to kaip tik ir bijojo, kad Jungtinės Valstybės, duodamos daugiam už paramos apsiginklavimui, sumažins pagalbą ekonominiam atstatymui. Bet Missourio respublikono pasiūlymas buvo atmetas 59 balsais prieš 12.

Iš to galima numanyti, kad didelė dauguma senatorių sutiks, joguei, padedant Europai apsiginkluoti, nereikia stabdyti jos ekonominio atsistatymo.

Vidaus Saugumas

Senato teisinis komitetas rekomenduoja priimti biilų, kuriuo įvedama mirties bausmė, kaip karo metu, už šnipinėjimą per ateinančius dvejus metus.

Pagal JAV įstatymus svetimos valstybės šnipai baudžiami mirtimi tik tada, kada šis kraštas yra faktinai ir oficialiai karo stovyje. Tokį stovį gali paskelbti tik takti kongresas. Taikos metu didžiausia bausmė šnipui yra 30 metų kalėjimo; o asmenims, kurie teikia šnipui informaciją, — 20 metų.

Tačiau už šnipinėjimą, liečiantį atominių ginklų slapybes, mirties sprendimas gali būti padarytas ir taikos metu.

Naujas bilius skiria mirties bausmę už bet kokios rūšies šnipinėjimą, dvejų metų laikotarpiui.

OPTIŠKA ILIUZIJA

V. VAITAS

CARO DESPOTIZMO RĖMIMAS

(Tęsinys)

Dėl totorių antplūdžio pasikeitusioje sąlygoje Maskva atsirado ant prekybos kelio iš Rytų ir Vakarų. Tai padėjo Maskvai kilti ir jos kunigaikštėms davė žymias pajamas.

Iš pietvakarių ir iš pietų atvykę bajorai dažnai su gausiais palydovais, turėjo sėsti ant Maskvos kunigaikštėjų žemių, priimti visas sąlygas ir prisitaikinti prie užvestos tvarkos. Į šiaurę ir į rytus nuo aukštesnės Volgos žemės buvo retai mongolų giminių apgyventos, todėl taja kryptimi lengva buvo plėsti kolonizaciją. Atėjūnai priėmė vietinių slavų giminę kalbą, bet darė jai atsineštą vardą "rus" "ruski".

Maskvos kunigaikštėiai kaip geri savininkai rūpinosi padidinti savo žemes: vienur jie pirkė, kitur čiupdavo. "Pirmieji Maskvos kunigaikštėiai pasirodė garsiais grobikais", tariant ru-

sų istoriko Kliučevskio žodžiais. Jie atsiųmė totorių chamų papirkimais ir potaikavimu. Chano pavedimu kun. Kalita vadovavo totoriams baudžiamajame žygyje prieš nepaklusnų totoriams Tverės kunigaikštį. Už tai Kalita gavo 1328 m. didžiojo kunigaikščio vardą, kuris nebeišėjo iš Maskvos kunigaikštėjų rankų.

Kurį laiką buvęs totorių pavojus, kolonizacijos galimybės užvolgėje, Maskvos kunigaikštėjų tvirta ranka ir sėkmingi karo žygiai ilgą laiką davė Maskvai vis naujų karių ateivių. Šios sąlygos pridavė Maskvos Valstybės tą požymį, kuriam tinka terminas: "rytinės Europos Prūsija".

Okupavus Kuršą ir Liflandiją, ten gyvenę vokiečių baronai papildė maskviškus imperialistus prūsisko mūšto imperialistais. 1917 metų revoliucijos laikų "rusiška liaudis" susidėjo iš rusų, vokiečių ir jų mišinio. Rusų istorikai, imperialistiš-

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

Jablonskinės rašybos pagrindai

Dabartinė mūsų vadinamoji oficialinė rašyba yra jablonskinė. Ją yra sudaręs daugiausia Jonas Jablonskis (1860—1930), jos tvarkymui paskyręs apie 40 metų. Tai rašybai Jablonskis daug ką yra ėmęs iš A. Schleicherio, Fr. Kuršaičio, K. Jauniaus ir K. Būgos rašybių, tik kai kuriuos dalykus nuo savęs pridėdamas. Vėliau kiek savotiškų jį įnešė vad. vilniškė rašyba, kurią po Didžiojo karo buvo priėmusi Lietuvių Mokslo Draugija Vilniuje. Ji ėmė rašyti: *kyla, lyja, būva, liūta, sumyšta, vesdinti*... nors anksčiau Jablonskis rašė *kyla, lyja, būva, liūta, sumyšta, vesdinti*, šalia *vesti*. Nenorėdamas griauti rašybos vienybės, grįžęs po karo iš Rusijos, Jablonskis tą rašybą priėmė. Taigi dabartinę mūsų oficialiąją rašybą begalė-tume vadinti jablonskine, ne tiesiai Jablonskio.

Ši rašyba remiasi įvairiais pagrindais (principais), nors pats Jablonskis savo raštuose paprastai teusimena garsinę, kilminę ir retkarčiais tarminę rašybą. Bet tų pagrindų yra daugiau, ir juos galime susivaikyti iš įvairių tos mūsų rašybos atvejų. Pamėginkime juos formuluoti.

Svarbiausi mūsų rašybos pagrindai yra garsinis (fonetinis) ir kilminis (etimologinis), seniai ir iš įvairių kitų kalbų rašybių pažįstami. Be to, dar galima skirti šiuos svarbesnius pagrindus: prigertinimo analoginį, atskyrio, vienos šaknies, vieno priebalsio, pogarsinį, tarminį, nuosakumo, tradicinį ir laisvo apsisprendimo.

1. Garsinis pagrindas

Pagal šį pagrindą žodžiai rašomi taip, kaip girdimi: *su ranka, veš, mesti, pūslė, žirk-lės*, nors šalia sakoma: *vež-ė, pūt-ė, žirg-lioti* (plg. *žerg-iu*)...

Bet yra to pagrindo ir išimčių. Rašoma *rūko*, *pyko* su ilgomis *ū, y*, bet *sako, neš* nežymint ilgumo, nors *a, e* čia girdėti ilgos (vakarų aukštaičių tarmėje, kuri čia mūsų bendrinės kalbos pagrindu, taip pat ir kai kuriose kitose tarmėse). Lygiai *vesti*, *vesti* rašoma su *s*, kaip tariame, bet *mesdamas, vesdamas* jau prieš tarmę, nes tariame *mezdamas, vezdamas* (su *z*). *Mesti, vesti* dabartinėje mūsų rašyboje remiasi šiuo pagrindu: jei priebalsis tarime išvirsta visai kitu priebalsiu, tai naująjį priebalsį rašome iš garsų. Taigi jei iš *t (met-u)* atsirado *s (mes-ti)*, tai tą *s* ir rašome. Bet *mesdamas, vesdamas* vėl nebeklauso šio dėsnio. Norėdamas būti čia nuosakus, kaip minėtą, anksčiau Jablonskis ir rašė *vezdamas, mezdamas* (su *z*).

2. Kilminis pagrindas

Kai nusiteikę, vadina Maskvos užgrobinus "rusiškų žemių rinkimu".

PRAMINTU TAKU

1922 m. Genoa (Italija) mieste susirinko Europos diplomatai ir bizonio vadovai apsvaistę, kaip atstatyti gerus biznio santykius. Konferencijos dalyviai patiekė bolševikams tuo reikalu memorandumą. Ten jie rašė: "Yra bendras ir nuostabus noras... kad "Russian people" — rusiška liaudis galėtų užimti jos istorinę vietą tarp Europos valstybių (powers)." Kas tas "Russian people"? Argi ponai diplomatai užmiršo, kad 1917 metų revoliucija sugriovė visus Rusijos imperijos pamatus? Juk bolševikai pripažino bent ant popierio tą faktą, įvesdami terminą "SSSR" vietoje "Rusija". Gal terminą "Russian people" tenka suprasti kaip "SSSR-o" gyventojai? Bet tų gyventojų masės be tarsi ir be balso. Vadinasi, "Russian people" yra ne kas kita kaip "SSSR-o" imperijos valdanti jos istorinę vietą tarp Eu-

šiuo pagrindu rašomi tokie garsai, kurie lietuvių kalboje yra pagrindiniai, iš kurių yra išriedėję kiti garsai. Jis taikomas ir balsių ir priebalsių rašybai, bet ir vėl ne visuotinai. Pvz. rašoma iš kilmės *žėsis* (kilusi iš *žansis*), *ranka* (iš *rankan*), bet jau su *ranka*, nors ši lytis irgi kilusi iš *rankan* (tos sėnovinės galininko ir inagininko galūnės tik priegaidė tesiskyrė). Priebalsiams šis dėsnis tetaikomas šaknies galo *b, g, d, z, ž* (skardžiųjų) ir *p, k, t, s, š* (dusliųjų) susidūrimo atvejams. Pasmė *bėgti, vežti* su *g* ir *ž*, nors tariame *bėk-ti, veš-ti* su *k* ir *š*. Bet jau kilminės priebalsių rašybos Jablonskis nebesilaikė tikrinių daiktavardžių rašyme, nes rašė: *Puzdešris* (plg. *puzdėšrė*), *Ušpaliai*, *Vyšpiniai* (plg. *vyžininkai, vyžpiniai*). Kiti priebalsiai jau iš garsų rašomi, pvz. *šok, bėk*. Iš kilmės tektų rašyti *šokk, bėgk*, nes liepiamosios nuosakos formantas *-k (-ki)* dedamas prie kamiengalio: kaip iš *rašy-ti* sudarome *rašy-k, neš-ti — neš-k*, taip iš *šok-ti šok-k*, iš *bėg-ti bėg-k*. Ne iš kilmės rašoma ir *veis* (iš *veis+s*, plg. *šok+s*), *zirs* (iš *zirz+s*), *veš* (iš *vež+s*)...

3. Prigertinimo pagrindas

Pagal šį analogijos pagrindą vienaip rašomos vienosios darybos lytys. Nuo vilniškės rašybos laikų Jablonskis rašė *ves-damas, mes-damas*, nes tokios lytys daromos iš bendraties (plg. *rašy-ti : rašydamas*), todėl šalia *ves-ti* ir *ves-damas*. Anksčiau Jablonskis rašė iš tarties *vez-damas* (su *z*), nes laikėsi dėsnio, kad kur priebalsiai *t, d* perdirbami kitais garsais, jie ir rašytini pagal tarmę; šio garsinio rašymo laikėsi Kuršaitis, Jaunius, anksčiau Būga, o latviai ir dabar taip (*vezdams*) teberašo. Analoginiu pagrindu Jablonskis atmetė ir Jakšto (Dambrausko) siūlymą rašyti tik kirčiuotąjį *y* ilgą, taigi *dary-ti*, bet *varsti-ti*; esą negalima rašyti dvejap (*-yti ir -iti*) dvejų vienaip sudarytų lyčių. *Arkl-ai, žadi-a-lapis* (su *ai* ir *a* po minkštojo priebalsio) Jablonskio, matyt, praktiniais sumetimais aiškinamas pagal tokias lytis, kaip *arkl-ai, ilg-a-rankis*, nors teoretiskai tų lyčių rašymas remiasi kilminiu pagrindu.

4. Atskyrio pagrindas

Tuo pagrindu Jablonskis norėjo rašyboje pažymėti sintaksinį bei reikšminį lyčių skirtumą. Dar 1894 m. jis rašė, jog *ū* ir galūnėje reikalinga žodžių reikšmė skirti, pvz. "mano *sūnus* ateina" ir "mano *sūnūs* ateina". Vad. nosinių raidžių nesą galima atsakyti, nes nebegalėtume skirti *raistas* nuo *raštas*, *varna* nuo *varnų*; jis *visa* mato ir jis *visą* mato.

(Bus daugiau)

BIBLIJOS VERTIMAS I LIETUVIŲ

KALBA

Rašo PROF. VACLOVAS BIRŽISKA

(Tęsinys)

Taip atrodo Chilinskio Biblijos istorija, pasirėmus naujausiais surastais Vilniaus sinodo dokumentais ir Chilinskio užrašais, padarytais Naujojo Testamento rankraščių puslapiuose, kurie pirmą kartą buvo išnagrinėti S. Kotto (Anglo-polonika 1935 m. ir Pólski Słownik Biograficzny IV 1838 p. 11-13). Tačiau pirmasis atkreipęs į tą Bibliją visuomenės dėmesį prof. A. Bezenbergeris (Mittelungen der Littauischen Literarischen Gesellschaft I 1883 p. 28-35) ir ypač Maurikis Stankevičius savo monografijoje "Wiadomości o Biblii litewskiej", išspausdintoje tuo laiku, kada dar nebuvo surastas nei vienas tos Biblijos egzempliorius (Bezenbergeris nebuvo pavykę surasti jos nei Anglijoje, nei Vilniuje, nei Rusijoje — Petrapilyje ir Maskvoje), nenorėjo Chilinskio pripanžinti net tos išspausdintosios dalies vertėjų, ir stengėsi įrodyti, kad Chilinskis buvo pasiūstas sinodo į Angliją rinkliai ir kad jis, važiuodamas į Angliją, pasiėmęs su savi mi Jono Božimovskio ir Jurgio Skrodzkiego atliktą vertimą, kurį pats vėliau ir vadinęs savo vertimu. Tos pačios Biblijos kitos monografijos autorius, Enrikas Reinholdas, savo rašte "Die sogenannte Chylinskische Bibelübersetzung" daugeli klaidingų Stankevičiaus tvirtinimų atitaisė ir stengėsi įrodyti, kad Chilinskis pats vertęs, nors vertimo ir nebaigęs. S. Kotto tyrinėjimai leidžia ir čia atstatyti Chilinskio garbę, nes

paaiškėjo, kad Chilinskis išvertė visą Bibliją, ir išaiškinti jos santykį su kitais analoginiais Lietuvos reformatų darbais.

Kaip jau matėme, pagal Jono Božimovskio opiniją sinodu pripažinta Chilinskio vertimą netinkamą, bet sutinkant su faktu, kad didesnioji Senojo Testamento Chilinskio vertimo dalis jau buvo išspausdinta ir toliau spausdinama, Jonas Božimovskis pats ėmėsi versti, pradėdamas Naujuoju Testamentu, t. y. ta dalimi, kuri Londone dar nebuvo pradėta spausdinti. Nenorėdamas spausdinimo vilkinti, Božimovskis pasiskubino šį darbą per porą metų baigti, ir, kaip matėme, jau 1662 m. sinodas siūlė jį spausdinti Londone. Kada visas tas spausdinimo darbas nutrūko, Božimovskis vis dėlto savo darbą tęsė, vertė visą Bibliją ir ligi savo mirties 1673 m. didesnę darbo dalį buvo atlikęs. Darbui palengvinti kuriam laikui iš Karaliaučiaus buvo paskolintas ir Bretkūno vertimo rankraštis. Božimovskiu mirus, jo darbą toliau tęsė jo sūnus Jonas Božimovskis jaunesnysis (mirus 1687 II), Vilniaus konsenjoras, tėvo mirties metu buvęs Slucko pamokslininku, ir Samuelius Bitneris (mirus 1710 m.), tuo pat metu buvęs Naujamiesčio pamokslininku, o vėliau Užnerio superintendentu. Jiems nesisukubinant darbu baigti, 1680 m. sinodas iš jų pareikalavo, kad jie grąžintų Božimovskio — tėvo rankraštį ir duotų jį peržiūrėti kunigui Stanislovui Mankevičiui ir Samueliui Lipskiui ir tam pačiam Bitneriui. Jiems nesusėjus dar to reikalavimo atlikti, 1681 m., degant Biržų klebonijai, ir visas rankraštis sudegė. Bet kadangi vienas vertėjų, Samuelis Bitneris, buvo, matyti, išsaugojęs savo vertimo dalies rankraštį, tai toliau darbas buvo tęsiamas vieno Bitnerio, tik jam apsiribojus vienu Naujuoju Testamentu. Ligi 1687 m. jam kiek padėjo ir Jonas Božimovskis jaunesnysis. Nuo-

latos sinodo raginamas, S. Bitneris darbą baigė tik 1690 m. Susirūpinęs lėšomis jam išleisti, jis užmezgė santykius ir su Prūsais, su kuriais ir anksčiau turėjęs politinių reikalių, ir 1694 m. iš Jono Radvilos dukters Karalinos Radvilaitės gavo 500 florinų pašalpos Naujojo Testamento spausdinimo reikalui. 1697 m. Lietuvos reformatų sinodas Bieliocėje nutarė atiduoti Bitnerio rankraštį peržiūrėti keliems kunigams, gerai lietuviškai mokantiems; jiems tą vertimą aproba-vus, nutarė spausdinti. Tuo tarpu šiuo vertimu sudomėjo ir Prūsijos valdžia, ir karalius Pridikis Vilhelmas assignavo spausdinimui reikalingas lėšas ta sąlyga, kad jis būtų pritaikintas ir Mažosios Lietuvos lietuviams. Tuomet Bitneris pasiėmė pagalbon Būd-večių kunigą Pridikį Zigmantą Susterį ir, prižiūrimas Bernardo Sandeno (gimuso 1636 X 4 ir mirusio 1721 II 21), 1701 m. Karaliaučiuje Reusnerio spaustu-vėje išspausdino *Naują Testamentą su didžiu daboju-mu pergultu*. Tai buvo tuo būdu pirmas dalinis Biblijos vertimas lietuvių kalba. Pats jo pritaikymas tiek Didžiajai, tiek Mažajai Lietuvai reikšėsi tuo, kad jis išleistas, nors ir iš vieno bendro rinkinio, bet su įvairiomis prakalbomis, o pačiam tekste, skliausteliuose, daugelyje vietų buvo įdėti sinonimai, vartojami Mažajoje Lietuvoje. Dažnai kartojamas tvirtinimas, kad ir patys tekstai buvo išleisti atskirai viena redakcija Mažajai Lietuvai, o kita Didžiajai Lietuvai, yra neteisingas. Susterio vaidmuo šiame darbe nebuvo žymus. L. Rėza savo "Geschichte der litauischen Bibel" 1816 m. Susterį tevadina šio darbo tikrintoju (revizoriu) ir parafrazuotoju, kuris, greičiausia, atliko ir viso darbo korektūrą. Jis ir įdėjo daugelyje vietų skliausteliuose tuos sinonimus, kurie tebuvo vartojami Mažosios Lietuvos bažnytinėje kalboje. Šio pirmojo Naujojo Testamento leidimo buvo išspausdin-

tas didesnis skaičius egzempliorių, kurių nemaža išliko ligi mūsų laikų.

Bet aišku, kad šis nepilnas Biblijos vertimas negalėjo patenkinti nuolat kartojamo reikalavimo paruošti ir išleisti visą lietuvišką Bibliją. Kita vertus, Didžiojoje Lietuvoje paruoštas vertimas Mažajoje vis sukeldavo tam tikrą nepasitenkinimą. Vėl čia atgysla mintis išleisti visą Bibliją lietuviams protestantams, ir pagaliau Jonui Jókūbui Kvantui (Quandtui) pavyko išsirušinti Prūsijos karaliaus Pridikio Vilhelmo I pasizadėjimą valstybės lėšomis išleisti visą lietuvišką Bibliją. Bet ir čia vėl pradėta tuo pačiu Naujuoju Testamentu. Kvantas, patis lietuviškai nemokėdamas, jo paruošimą pavedė tiems lietuvių kunigui Reinholdui Rozenbergui ir Gumbinės klebonui Kristupui Rebenčiui (mirusiam 1724 XI 6), o šiems dviem mirus darbu neužbaigus, darbas perėjo į Ragainės kunigo Hiobo Naungno (mirusio 1730 m.) ir Valtierkio kunigo Pilypo Ruigio (Ruhigo) rankas. Šie vertėjai faktiškai nevertė, bet tik taisė Bitnerio 1701 m. vertimą, labiausiai stengdamiesi priartinti naująjį vertimą prie vokiškų vertimų, kiek pasinaudoję Bretkūno Biblijos vertimu ir J. Rėzos psalmynu. Tokiu būdu išaištytas Naujasis Testamentas, šį kartą skiriamas tik vieniems Mažosios Lietuvos protestantams, buvo išspausdintas 1727 m. Karaliaučiuje Kristupo Golfrido Eckarto spaustuvelyje, pridėjus prie jo atskiru antraštinį lapu su 1728 m. data ir Dovydo psalmes. Tekstas buvo išspausdintas dviem kalbomis — lietuviškai ir vokiškai. G. Ostermejeris (Erste litauische Liedergeschichte 1793, 263 psl.) taria, kad šis leidimas nebuvo geresnis už 1701 m. leidimą; tiek tiktai, kad, išspausdintas mažesnio formato, jis buvo patogesnis vartoti.

(Bus daugiau)

LIETUVOS MINISTERIAI

1. Visame pasaulyje, visose tose valstybėse, kur politinis gyvenimas grindžiamas demokratijos principais, kur veikia demokratinis būdas sudaryti parlamentai, vyriausybės iš savo darbų atsiskaito prieš krašto gyventojus ir ta atskaita duoda parlamentui. Jei parlamento atstovų dauguma pareiškia vyriausybei nepasitikėjimą, tai vyriausybė atsistatydina. Tada tenka sudaryti naują ministrų tarybą. Tiek dėl valdžios sudarymo, tiek dėl valdžios vykdomos programos visame krašte visuomet verda kovos. Įvairūs visuomenės klodai, kartais net atskiri asmenys, nori turėti valdžią savo rankose, arba ją taip veikti, kad ji nepamirštų ne vien tik bendrų viso krašto reikalų, bet kartų pabotų luomo vienu ar kitu interesu. Tokios kovos pasi- reiškia pačiam parlamente įvairių ssuirinkimų metu, spaudoje, o dabar moderniais laikais per radiją, net per televiziją. Nors kartais tos kovos pasidaro labai aistringos, net grąsinančios, bet visa baigiasi parlamento atstovų rankų pakėlimu, o ne ministrų sušaudymais, ar kalėjimu jų uždarymu. Tiesa, pasitaiko, kad kai kam tenka atsistie- kti kalėjimui, bet tai tik už krim- malinius nusikaltimus, bet nieku būdu ne už politiką.

Visai kitą vaizdą mes turi- me dabartinėje Lietuvoje. Nie- kas negalėtų pasakyti, kaip ir kokių būdu Lietuvoje iš karto atsirado tiek daug ministrų ir k tas ministrų veikla. Nebuvo girdėti, kad jos prieš ką nors viešai iš savo darbų atsiskaitytų ar kada nors to- kias atskaitas būtų davusios. Tiesa, ir dabartinė sovietinė Lietuva turi sovietą, sakykime, lyg parlamentą. Tas parlamen- tas renkasi labai retai. Jame vyriausybė su savo darbais nepasirodo, iš jų neatsiskaito. Tam tariamam parlamentui pavasarinėje sesijoje įteikia- ma biudžeto projektas svar- styti, tai yra valstybės pajamų ir išlaidų sąmata. Čia niekas nedrįsta iš esmės dėl to biu- džeto pasisakyti. Tik jau iš anksto numatytas sovieto at- stovas, vienas ar du, padaro trumpučius biudžeto reikalų pranešimus ir visų rankų pa- kėlimu biudžetas tvirtinamas.

2. Ir dabartinėje Lietuvoje per tą palyginamai trumpą laiką jau daugelis ministrų apleido savo postus, o jų vietoje atsi- rado kiti. Bet nei sovietė, nei net komunistų partijos cen- tro komitete nepasakyta, kodėl toks ar kitoks ministras turėjo atsistatydinti. Ar tai jis darė savo gera valia, ar verčiamas. Niekas be Maskvos viršūnių nežino. Dar daugiau, staiga kai kas iš ministrų suimamas ir daugiau apie jį negirdėti. Štai kad ir atsistatymas su Vaišnora. Kur jau girdėta, kad saugumo organai be parlamento pritari- mo, ar prezidento sutikimo ga- lėtų suimti ministrą, net mi- nistrų tarybos pirmininko pa- vaduotoją, kaip tai Vaišnorą. Dabar Lietuvoje taip galima. O kodėl Lietuvoje gali būti ki- taip, jei ten tokios pat tvarkos esama kaip SSSR. O Lietuva okupuotas kraštas — ji turi SSSR primetą tvarką.

Ana va šiais metais pavasa- ri, kai Estijoje ėjo "čistka", tai atvykę saugumo valdininkai iš Maskvos veik išvaikė visą Es- tijos ministrų tarybą. Aišku, jie neatsiklausė tariamo Esti- jos parlamento ir negavo su- tikimo iš tariamo Estijos pre- zidento. Panašiai elgiamasi ne tik okupuotame krašte. SSSR taip pat yra savotiškai "komu- nistų aristokratijos" okupuotas kraštas, ką mes vadiname dik- tatūra.

O Lietuvoje ministrai toly- džiai keičiasi — vieni išeina, nauji ateina. Net saugumo mi- nisterijos ministrai buvo jau keli, nors toji ministerija pa- čių rusų iš Maskvos atsiųstų valdoma. Dabar ją valdo Ka- pitalovas — general majoras. Vidaus reikalų ministrai taip pat keitėsi. Dabar toji minis- terija rusu su sulietuvinata pa- varde Bertušio valdoma.

Iš užsienių reikalų minis- terijos tylois pasišalino Povilas Ratomskis ir nauju atėjo Ignas Gaška. Paprastai su už- sienių reikalų ministro pasi- kėtimu keičiasi užsienių poli- tika, bet Lietuva neturi už- sienių, tai tik žaidimas į mi- nisteriją, ir žaidžiant jai ne- leidžiama bet kada, bet kokia proga viešai pasisakyti.

Sveikatos ministras jau tre- čias iš eilės. Dabar ją tvarko prof. gyd. Penkauskas.

Švietimo ministrais, skaitant ir buvusius liaudies švietimo komisarų, jau buvo rašytojas Venelova, mokytojas J. Žuig- da, teisininkas Niunka ir da- bar ją menamai tvarko Kny- va, rodos, su švietimo reika- lais nieko bendro neturėjęs.

Finansų ministerijoje sėdi Drobny, buvęs bankininkas, tai, rodos, penktas iš eilės tos ministerijos tvarkytojas. Že- mės ūkio ministras bene buvo keturi, dabar penktasis yra ti- las Liaudis, matyti, netikra pa- vardė ir spėjama, kad rusų prieglaudų auklėtinis, kilme lietuvis.

Krašto apsaugos ministe- rijos kaipo tokios nėra, jų atsto- ja karinis komisaratas. Tuo komisarą yra generalas majoras Smirnovas. O lietuvių ge- nerolai, susimėję rusams bol- ševikams tarnauti, Karvelis ir Vitkauskas bei kiti iš savo pa- linkimų abu senai karjeris- tai, tautininkų vyriausybės or- dinais savo laiką apdovanoti, yra kitur užkišti, matyti, jais nepasitikima. Juodu abudu dirba karinį pedagoginį darbą.

Miškų ūkio ministras dabar yra Matulionis. Pirmasis to branzos buvęs liaudies komisa- ras yra tremtis, Australijoje įsikūręs. Pramonės ministe- rijos kelios: vietos, stambios, lengvosios, miškų ir popierio, žuvų pramonės, statybos me- džiagų pramonės, statybos pramonės ministerija ir mėsos pramonės. Matote, laimingoje Lietuvoje dabar yra mėsos pramonė...

Visas tas ministerijas su mandriais jų pavadinimais valdo rusai, alkėti iš cen- tro, tik žuvų ir mėsos pramonės ministerijose ministrais sėdi lietuviai, o miškų pramonės ministeriją tvarko Lietuvos žydas, tai vienintėlis minis- tras, kuris seniau Lietuvoje buvo žymus verslininkas. Yra dar prekybos ir socialinio draudimo ministerijos, kurias tvarko lietuviai. Tos minis- terijos jau mažiausiai po du mi-

nistrų turėjo. Ne tiek svarbu, kurios tautybės žmonių valdo- mos tos ministerijos, bet svar- bu, kad jas valdo atėjūnai okupantai. Nors ir visiškai be- reikšmė ministerija kaip kine- matografijos jau ir ta turi an- trą ministrą. Jos pirmuoju bu- vo mokytojas Bražiškis, tylus kultūrininkas, senas komunis- tas, o dabar jo vietoje sėdi triukšmadarė Mikasė Meškaus- kienė.

Taigi, nors "ir dabartinėje Lietuvoje keičiasi vadinamie- ji ministrai, bet Lietuvos žmo-

nės nieko nežino, kodėl vieni ministrai išeina, nauji ateina, o kiti išėję visai nežinioje dingsta. Kokios ten bebūtų diktatū- ros, pas jas visas panaši tvar- matografijos jau ir ta turi an- trą ministrą. Jos pirmuoju bu- vo mokytojas Bražiškis, tylus kultūrininkas, senas komunis- tas, o dabar jo vietoje sėdi triukšmadarė Mikasė Meškaus- kienė.

Taigi, nors "ir dabartinėje Lietuvoje keičiasi vadinamie- ji ministrai, bet Lietuvos žmo-

APIE "SKRAIDANČIAS LĖKSTES"

Daugelis jaudinosi paskelbto- mis žiniomis apie "skraidančias lėkstes". Tas jaudinimasis padidėjo, kai prasidėjo karas Korė- joje, nes beveik visi įsitikinę, kad tai trečiojo pasaulinio karo pradžia ir, jei tos lėkštės atke- liauja į šį kontinentą iš Rusi- jos, jos gali sudaryti didelių pa- vojų visai Amerikai.

Nusiraminti pažiūrėkime, ką apie tai sako pasaulinio gar- so Amerikos žurnalistas ir ra- didio komentatorius Henry J. Taylor "Reader's Digest" 1950 m. liepos mėn. žurnalo numery. Štai jo mintys:

Nepaliečiant karo paslapčių, aš galiu užtikrinti, kad "skrai- dančios lėkštės" tikrai egzis- tuoja. Jų yra keletas rūšių. Pa- gal autentišką pranešimą jų yra visokio dydžio, pradedant mažais baltais diskais, 20 colių skersmeny ir 6 colių storio (to- kia buvo rasta nukritusi Gal- vaston Bay, Texas) iki 250 pė- dų skersmeny.

Jų yra kelių pavidalų, bet veik visos yra apskritos. Kai kurios yra plokščios su užlen- tais kraštais ir viršų, panašios į lėkstes. Kai kurių centras yra išskeltas, panašus į tortą. Pastar- šios tipas buvo nuotrafuotas Wildwood'e, N. J. ir dar kur kitur.

Kai kurios yra vairuojamos, kitos ne. Jos neturi nei šviesto srovės, nei dūmų; nepastebima nei propelerio mechanizmo nei garso.

Akimirką gali sustoti ore nejudėdamas. Paskui metasi kairėn ar dešinėn, svyruodamos ir vis greitėdamos, judesį iš- vysto iki žaibo greičio. Bet jos yra visiškai nepavojingos.

Daugelio apie skraidančias lėkstes pranešimai, dešimt iš devyntų, yra fantazijos pada- ras. Bet dešimties skraidų diskai, kuriuos matė Rytų Pakrantėje "United Airlines" kapitonas E. J. Smith, jo padėjėjas pilotas ir viena tarnautoja yra tikras dalykas. Penki skraidų diskai Kaskados kalnuose, Oregon, kuriuos matė Fred M. Johnson, yra tikra. Šimto pėdų aukštu- moje skrendas diskas, pastebė- tas N. Mexiko 1950 m. balan- džio mėn. giedrų sekmadienio rytą yra tikra. Diskas apie 250 pėdų diametre pastebėtas val- tybinės policijos Madisonville, Ky, 1948 m. sausio mėn. 7 d. yra tikras dalykas.

Skraidančios lėkštės yra da- lis didelio besivystančio ekspe- rimentalio projekto, progre- suojančio Jungt. Amer. Vals- tybėse jau apie tris metus. Jis praėjo keletą vystymosi fa- zijų, kurių aukščiausias pasiekimas pastebėjo publika 1947 m. liepos mėn., 1948 m. sausio mėn., 1950 m. balandžio mėn. Kiekvienoj naujoj fazėj "lėkštės" buvo vis

didesnės. Jos skrenda 1000 iki 3000 pėdų aukštį ir net aukš- čiau.

Aš žinau kam tos taip vadi- namos "lėkštės" yra naudoja- mos. Bet tai yra svarbi kariuo- menės paslaptis. Kai Jungtinių Amer. Valstybių Oro Pajėgos ras galimybę apie tai paskelbti, bus gera naujiena, nuostabi naujiena amerikoms. O tuo tarpu aš manau, kad niekam nėra reikalo spėlioti, kuriem tikslams išradimas bus panaudo- tas.

Stengdamiesi išaiškinti ar jos egzistuoja ir, jei taip, tai ar jos ne iš Rusijos yra palei- džiamos, aš buvau atsidūręs keblioj būklėj dėl priešingų matysimų lėkštės aprašymų, kol pagaliau patyriau, kad vie- ton vienos yra dvi misterijos mūsų padangėse.

Praeitam kovo mėnesy vie- nam savo radijo pranešime aš atskiriau tikrai "skraidančias lėkstes" nuo apie 100 pėdų il- gumo didelio liepsnuojančio ci- kurgo pavidalo objekto, apie kurį pranešinėjo sąžiningi oro lai- vininkystės pilotai. Šis yra i- tiniančiai aprašytas kaipo ži- bąs, labai aukštai skrendas bai- sus daiktas.

Yra faktas, kad toks eksis- tuoja. Bet tai nėra "skraidanti lėkštė", ar kas nors panašaus. Iš tikrųjų tai yra Misterija Numeris Antras.

Šis objektas, uždamas nakties tamsoje, verčia liepsnas po pa- našias ir langus angas, esančias lėktuvo rėmuose. Jis visiškai ne- turi sparnų. Taip jį aprašo pati- kimi Rytų Oro Linijos tarnau- tojai, kapitonas Clarence S. Chiles ir pilotas John B. Whit- ted. Jų oficialus raportas su- tampa su ankstyvesniais rapor- tais iš Jackson, Miss., su "Chi- cago and Southern Airlines" pi- lotų matytais netoli Memphis ir kitais arti Washington, D. C. Visi jie buvo teisingi.

Jie skrido virš Montgomery, Ala. Buvo 1:45 ryto — šviesią mėnulio apšviestą naktį su iš- blaškytais debesimis.

"Staiga", sako kapitonas Chi- les, "šviečias greit judas daik- tas pasirodė virš galvų. Jis skri-

do tiesiai į mus. Mes pasuko- me į kairę. Jis taip pat staigiau- pastuko. Praskrido 700 pėdų virš mūsų.

"Daiktas buvo apie 100 pėdų ilgio, panašus į cigarą ir be sparnų. Jis buvo šviesus kaip magnezijaus šviesa. Iš rėmų pakraščiu veržėsi fosforinė šviesa.

"Šis daiktas nudūmė į debes. Neapsakomu greičiu. Jo užpa- kalinės liepsnos srovė mūsų "Douglas DC8 Eastern Airlin- er".

Tai yra "Eastern Airlines" kapitono Chiles ir piloto Whit- ted pranešimas raštu. "Jiedu yra visiškai patikimi vyrai", pa- stebėjo kapitonas Eddie Rick- enbacker.

"Šis daiktas nudūmė į debes nėra "skraidanti lėkštė". Jis nė- ra ir cigaro pavidalo. Jis buvo veik apskritas ir jame buvo žmonės. Kiekvienas apskritas daiktas, liekias tokiu greičiu, žmogaus akiai atrodo pailgu, panašiu į cigarą.

Tai buvo Jungtinių Valstybių Laivyno bandamos kovos lėktu- vas, neapsakomu greičio didelis sprausminis lėktuvas. Jis yra blyno pavidalo. Panašus į dis- ką korpuso pakraščiuose yra angos, pro kurias veržiasi lieps- na. Jis visiškai neturi langų. Skrisdamas naktį, jis panašus į liepsnuojantį plokščią diską. Jis skrenda greičiau negu ma- leista apie tai pasakyti.

Šis diskas neatskrenda iš Ru- sijos ara iš Marso. Jis yra iš Maryland. Tai patvirtina mūsų pačių Laivyno Vadovybė, Pa- tuxent, Md., ir man yra leista apie tai pasakyti. Bet ką nors daugiau gali pasakyti Karo ži- nyba.

Jei jūs surastumė "skraidan- čią lėkštę", o galimybė tam yra labai menka, dėl to kad daug- ma jų yra pagaminta iš medžia- gos, kuri nustatyta laiku supra- (disintegruoja) — jūs rastu- mėt jos šonuose juodomis rai- šėmis įrašą, koks buvo rastas "skrendančioj lėkštėj", nukritu- sioj Texas'e:

Military secret of the United States of America Air Forces (and a number) Anyone damaging or reveal- ing description or where- abouts of this missile is sub- ject to prosecution by the United States Government. Call collect at once. (Then telephone number, and the address of U. S. Air Base.) Non explosive.

Štai jūs jį turite. Tai egzis- tuoja ir tai yra mūsų. Tai yra mums visiems gera naujiena, baigia Taylor.

—Tauton, Anglija. — Angli- jos premjeras Atlee čia padarė pareikimą ryšyje su Korėjos karu. Amerikos nusistatymu ginti pietų Korėją jis labai pa- tenkintas. "Mes netoleruosim", pareiškė jis, "kad komunizmas mums būtų užkeltas".

Planavimas ir Taupymas daro žmogų laimingą. Pradėk taupyti nors po truputį kas savaitę. Pas mus įsų sutau- pus yra apdraustos Federal Savings and Loan Insurance Corporation, iki \$5000.00 ir neša gerą dividendą. Duo- dame paskolas namams lengvais išsimokėjimais.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1729 So. Halsted Street Tel. HAYmarket 1-3317
Daily 9:00 A. M. to 5:00 P. M.; Thursdays 9:00 A. M. to 8:00 P. M.
Wednesdays and Saturdays 9:00 to 12:00 Noon.

Tel. Virginia 7-6585
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3.
Rez.: 3241 W. 66th Place
Phone RRepublic 7-7668

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisa
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Waterfall 8-3060
Pirma kasdien nuo 1-4 val. popiet
ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadi-
dienį ir sekm. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. CCommodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
Beverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vakaro
šeštadieniais 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel.: Fullman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;
Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. HILtop 6-1930
Jei neatsilieps virusumai telefonai,
saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-9
vakaro, trečiadieniais ir sekmadi-
niais pagal susitarimą.
Telefonas HEMlock 4-7899
Namų Tel. HILtop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir
Penktad. 1:30-4-7-9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tikrai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. STASYS BUDRYS
IR
DR. MILDA BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5946 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
VAL.: 2-5 ir 6-8, šeštad. 2-4 p.p.
Tel. ofiso OL 2-3652, rez. YA 7-8283

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel.: DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35th gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Atidaryta trečiadieniais ir
seštadieniais; ketvirtad. ir priespiet
tik iš anksto susitarus.
Rezid.: 3247 So. Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p.
ir 7:30-9 vak. Šeštad. nuo 2-4 p. p.
Trečiad. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PProspect 6-3838
Resid. Tel.: Virginia 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2-4 popiet, 6:30-8:30
vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUDson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00-12; 2-5; 6:30-8
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir šeštad. vak. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kas-
dien, išskiriant treč., šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas Vincennes 6-3900

Emerg. Tel. KEDzie 5-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir šeštad. 12-2:30
6234 Archer Road

ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5 v. v.
trečiad., penkt. ir šeštad. 3-8 v. v.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS - CHIRURGAS
Ofiso telefon.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefon.: CCommodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų Trečiad. ir Sekmad.

KITATAUČIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia saukite —
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

**NUO UZSIENESIU, ATVIRU
SKAUDU ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ**
Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-
VIRU IR SKAUDU ŽAIZDŲ, jie
negali ramiai sėdėti ir nakintis
miegoti, nes jų užsienėsios žaizdos
niešti ir skauda. Kad pašalinti tą
niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvi-
rų ir skaudžių žaizdų, uždėkite
LEGULO Ointment. Jų gydymo s
ypatybės palengvins jūsų skaudėji-
mą ir galeisite ramiai miegoti nak-
tį. Vartokite jas taigpi nuo skau-
džių nudegimų. Jos taigpi pašalina
niežėjimą ligos, esančios ESORLI-
SIS. Taigpi pašalina peršėjimo ligos,
vadinamos ATHLETE'S FOOT, su-
stabdė džiūvimo odos ir perpylimą
tarppirščių. Jos yra tinkamos var-
toti nuo džiūstančios ir suskilusios
odos. Jos yra geros gydulės nuo
visų išvirsnių odos li-
gų. LEGULO Oint-
ment suteiks jums pa-
galbą nuo nuvargimo,
peršėjimo ir niežinčių
kojų. LEGULO Ointment
yra paroduomas po
75c., 1.25 ir 3.50.
Pirkite vaistinėse Chi-
cagoje ir apylinkėse
arba atsiųskite money
order i:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St. Cicero 50, Ill.

CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pl-
mos rūšies su mo-
derniomis užlaido-
mis ir Hollywood'o
šviestais. DARBAS
garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN. 4-5883-40

Pas Budriką jus geriau nu-
pirksite (balus) rakandus. Čia
rasite 40 įvairių žymiausių iš-
dirbysčių, Kroehler, Pullman,
Simmons, Sealy, Thayer, Lees,
Armstrong, Lloyds, Rembrandt.
Elektrikiniai šaldytuvai, Tele-
vizijos setai, Skalbiamos ir pro-
syjimo mašinos, Siuvamos ma-
šinos, Rašomosios mašinėlės,
Jewelry ir kitkas.

JOS. F. BUDRIK,
Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Radio valanda leidžiama 21
metai iš WCFL 1,000 kil. sto-
ties, sekmadieniais 5:30 iki 6:00
vakare, su dideliu orkestru ir
žymiais dainininkais.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
IS STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Pen-
ktadienio nuo 6:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki
8:00 valandos vakare
Lietuviškos Vakarųškos
Tel.: HEMlock 4-2413.
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

TAUPYKITE DEL ATEITIES
Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.
KUR—kiekvieno taupomi indėliai yra apdrausti iki \$5,000 by an agency of the U. S. Government.
KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas divi-
dendas visiems mūsų taupytojams.
TURTAS VIRŠ 5 MILIJONŲ DOLERIU.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GRovehill 6-7575

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1729 So. Halsted Street Tel. HAYmarket 1-3317
Daily 9:00 A. M. to 5:00 P. M.; Thursdays 9:00 A. M. to 8:00 P. M.
Wednesdays and Saturdays 9:00 to 12:00 Noon.

MONGOLAI PRAGYDO LIETUVISKAI

Arba bolševikinės pasakos apie lietuvių kalbos globą okupuotoje Lietuvoje

I bolševikinius plepalus neverta rimčiau žiūrėti, ypač kai išsikačiuojami bolševikiniai "pasielkimai", ir tėra laiko gaišinimas atsakyti į jų nebolševikinio gyvenimo tariamąją kritiką ar priekaištus. Tai pirmiausia dėl to, kad tokių žmonių nevaržo nei sąžinė, nei tiesa; pliauškalai, demagogija, šmeižimas ir melas jiems yra įprastoji akilpėšiška bolševikinės kovos priemonė akims dumti nepatyrusiems, neišmanėliams ar puskvailiams.

Taip pat nereikėtų dėmesio kreipti ir į "Vilnius" Nr. 171 straipsnį "Daug pastangų lietuvių kalbai", kuriame sekamos bolševikinės pasakos apie rūpinimąsi lietuvių kalba dabartinėje okupuotoje Lietuvoje. Bet kadangi kalba, šiaip ar taip, yra gyvybinės reikšmės lietuvių tautai, tai neiškenčiu keleto pastabų nepridėjus, ypač kad čionykščiai lietuviai iš tikrųjų neperdaugiausia težino apie pastangas lietuvių kalbai seniau.

Deputatas sako viena, rašeiva kita

Tyčia dar paklausinėjau to reikalo žinovus, kad galima būtų atsiremti į kiek tik galima tvirtesnį pagrindą, nors tas P. B. raidėmis prisidengusio variego ar pusvariagio trumpas raštapalaikis nė jokio rimtesnio žodžio nėra vertas.

P. B. zaunija, kad prieš karą egzistavęs "maža kam žinomas" Lietuvių Kalbos Institutas, kuriam tekę prisiglausti namiūkščiui Aleksote, o dabar — ką besakyti — esanti didelė mokslinė įstaiga, įsikūrusi 4 aukštų namuose. Gaila, kad bolševikiškai mongoliškasis aiškintojas P. B. nuslėpė, kur tie rūmai yra, tada bent būtų žinoję, kad birželio 15 d. įvykusios "aukščiausios tarybos" sesijoje Lietuvos atstovas Matulis NKVD aprobuotame pranešime melavo, jog Lietuvos Mokslo Akademija negalinti atlikti savo paskirties, nes trūksta patalpų. Kai 1940 m. bolševikai atėjo į Lietuvą, tai geriausias rūmus pasiėmė svarbiausios tarybinės įstaiga NKVD, bet ne kokie lituanistikos institutai. "Draugas" P. B. toliau maliovoja, kad dabar institutui esančios skiriamos didelės lėšos. Kad didelės lėšos skiriamos ruošti užplūti laisvosios silpnės tautoms, didžiulėms NKVD masėms šnipinėjimui ir melo propagandai skieisti, verčiant vergais ir elgetomis visos didžiosios bolševikinės imperijos gyventojus, tai mes puikiai žinome; bet kad didelės sumos būtų skiriamos lietuvių kalbos mokslo įstaigai, tai rašeiva tik tvirtina, kad neįrodo ("tarybinuose" kraštuose, mat, pakanka tvirtinti, nes ten tiesa uždrausta), nes jis nedrįsta pasakyti sumos.

Kaip leidžiamas žodynas

Toliau rašeiva P. B. plepa, kad ten sparčiu tempu vyksta "Lietuvių kalbos žodyno" redagavimas, bet irgi nepasako, kiek per tą stachanovietišką spartą žodyno išleista. Mums tiesiai atrodo, kad bolševikai Lietuvoje dėl akių dar sakosi rūpinasi lietuvių kalbos žodynu; bet jei, mūsų nelaimei, jie ten ilgesnį laiką ir pasilikty, žodyno neišleisti, nes jų tikslas išnaikinti tautą ir nestatyti jai kultūrinį jos paminklų. Tai jau galima spręsti ir iš ligšiolinio žodyno leidimo tempo. Rašeiva P. B. tik tvirtina (pučia tarybinę miglą į akis), o mes paaiškiname. Nepriklausomoje Lietuvoje kruopščiai ruoštas I žodyno tomas 1940 m., bolševikams atėjus, negalėjo būti iš-

spaudos išleistas, nes komunistų partijos centro komitetas nedavė leidimo, girdi, kam būvę idėta vieno nebolševikinio Lietuvos politiko raštų citatų (nors jos buvo visai ir bolševikams nekalto turinio). Didžiulis I žodyno tomas jau buvo bolševikų paskirtas sunaikinti (makulatūrai), bet, prasidėjus karui, galėjo išlikti, ir buvo išleistas bolševikus iš Lietuvos jau išvijus. Taigi tokie čia buvo bolševikų nuopelnai. Karo metu, vis be jų bolševikų malonės, buvo spaudai paruoštas ir II žodyno tomas ir, rodos, visi jo lankai jau atmušti. Bet bolševikai antru kartu (ne be didžiųjų demokratų malonės) užgrobę Lietuvą, tik po kelių metų tepajėgė jau išspausdintą tomą išleisti ir, kaip visada, vogdami svetimą turtą, pasigyrė išleide II tomą. Ar daugiau jie yra per tuos 5 pokario metus išleide, neteko girdėti; bent jų trūbijimas į visus vėjus iki mūsų ausų neatėjo. Taigi, jei per 5 metus faktiškai nė vieno savo tomo neišleido, tai jau gali įsivaizduoti tą spartumą! Net jei ir būtų išleistas III tomas, ir tai darbas teitų nudvėsusio permušto vėžio greičiu, nes žodyno medžiaga surinkta ir redagavimo metodai jau buvo išdirbti.

Bet čia bolševikiniams melams dar ne galas; nes "Rengiamos mokslinės ekspedicijos į įvairias Lietuvos vietas tarmės tyrinėti". Vėl nepridėta, kad tik žodžiais, nes ir rašeiva P. B. neduoda nė jokių įrodymų. Vargu ar be agitacijos kas čia daroma, nes ir anksčiau, bolševikinių mongolų įsakymu, kviečiant grįžti iš tremties žymiuosius mūsų kalbininkus, buvo primenama, kad Lietuvoj tyrinėjamos tarmės, ir, dėl kvailo enkavedistų neapsižiūrėjimo, pasigirta kelių žmonių tarmių tyrinėjimais, atliktais... gerokai prieš karą, "supuvusios buržuazinės Lietuvos" metais. Matyt, kad ir ligi šios mielos dienos nėra geriau, nes raštoriaus P. B. (rašas, be abejoj, iš "tikrųjų šaltinių" ir su būtina tuo šaltinio aproba) neįsteigė nė vieno darbo ir fakto nurodyti, pasitenkinęs papūtęs tarybinę miglą į akis.

Mikas Maikis
(Bus daugiau.)

Moksleivių gegužinė

"Žiburėlio" draugija, kuri rūpinasi nepasiturinčios mokslo einančios jaunuošenės šelpimu, š. m. rugpiūčio mėn. 13 d. ruošia gegužinę. Ji bus Ryan Woods miške, prie 87 ir Western Ave.

"Žiburėlis" jau yra spėjęs sušelpiti ne vieną lietuvių jaunulį ar jaunulę pinigais, maistu ar drabužiais.

"Naujienų"

GEGUŽINĖ

1950 m. rugpiūčio 20 d.

BUS MARGA PROGRAMA
"Naujienos" duoda dideles dovanas: 2 radijus ir dulkių siurbį

Liberty Sode

WILLOW SPRINGS, ILL.

"NAUJENAS" SKAITO VISI SROVUI ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

Socialistų demonstracija Briuselyje prieš karalių Leopoldą. Demonstracijos metu krautuvės buvo priverstos uždaryti.

IS CHICAGOS

KAIP SAUGOTIS NUO ATOMINĖS BOMBOS

Gynybos departamentas išleido knygėlę, kurioje nurodoma, kaip saugotis nuo atominės bombos. Atominė bomba gali būti sprogdinama ne tik ore virš taikinio (kaip Hiroshima ar Nagasaki), bet ir susidūrusi su žemės ar daikto paviršium. Radioaktyvumas tėra pavojingas sprogimo vietoje; vėlesnis radioaktyvūs spinduliavimas mirties nesukelia. Galimas dalykas, kad žemėje sprogus atominei bombai, tebus mažiau radioaktyviojo spinduliavimo ir jis tepasireikš siauresnėje srityje. Atominei bombai sprogus vandeny, sprogimo ir karščio efektas mažesnis tebus negu ore sprogus, bet likusysis radioaktyvinis spinduliavimas vandeny yra daug didesnis. Iškilę į viršų vanduo pradeda kristi atgal lietaus lašų pavidalu ir tuo būdu daug kur ištaško radioaktyvines medžiagas.

Vieta, aplink kurią žemėje sprogus atominė bomba, gali būti mirtinai pavojinga radioaktyviais spinduliais.

Saugotis nuo sprogusios žemėje atominės bombos apskritai daugiausia reikia taip, kaip saugojantis nuo sprogusios ore, apie ką vakar kalbėta. Slėptis ir reikia tokiu pat būdu. Jei negalite rasti slėptuvės, gulkite į griovį, geriausia už sienos, apsidenkite kuo nors: lietuviu apsiaustu, viršutiniu apsiaustu, laikraščiu ir pan., nes tuo būdu galima apsisaugoti nuo krantinčio ant jų radioaktyvaus lietaus ar pan.

Dėvėkite pirštines, ant batų apvyniokite drabužį: kai užminsate ant radioaktyvinės medžiagos, ji nepilips prie batų.

Slėptuvėje bei pasislėpus reikia išbūti 5 - 10 min., kol radioaktyvumas išsisklaidys.

Galima ore įvykusį atominės bombos sprogimą atskirti nuo įvykusio žemėje iš to, kad debesys nuo orinio sprogimo pakyla iki 30.000 pėdų per 5 - 10 minučių, o sprogus žemėje jos taip aukštai nekyla ir nėra taip greitai išsklaidomos vėjo.

Iš sprogimo paliestos srities neimk jokių daiktų, suvenyrų, nes jie gali būti paliesti radioaktyvinių spindulių. Taip pat nevalgyk, negerk ir nerūkyk, kas paimita iš sprogimo paliestos srities.

Padėk sprogimo srities gelbėjimo darbam pagal atitinkamų pareigūnų nurodymus.

Po to reikia 3 - 4 kartus nusimaudyti, ypač gerai numazgoti plaukus, rankas, nagus. Jei galima, pakeisk drabužius, batų; susižinok su gynybos pareigūnu į gydytoju.

Ar atominė bomba yra neišvengiama pražūtis? Ne. Ji panaši į paprastą bombą, tik stipresnis efektas. Nuo paprastų 1000 svarų bombos žūva žmogus, jei jis yra ne toliau, kaip 25 jardai nuo jos sprogimo. Nuo atominės — jei neapsisaugojęs asmuo yra 4000 pėdų: jis sudega ar, atrodo, pražūtis.

gai paliečiamas radioaktyvinių spindulių.

Taigi ir šis ginklas, nors yra žiaurus, nėra kažkas antgamtiška. Rūpestingai saugojantis, galima atitinkamomis sąlygomis išvengti sunaikinimo.

PAGALBINĖ POLICIJA

Tuo tarpu nėra numatoma pašaukti daugiau kaip 4000 pagalbinių policijos vyrų, kurie jau tarnavo ir II pasaulinio karo metu. Jie buvo tada civilinės gynybos dalis.

REIKĖS NUSTATYTI KRAUJO TIPĄ

Chicago civilinės gynybos komiteto medicinos pareigūnai patvirtino kvietimą, kad čikagiečiai eitų savanoriškai nustatyti savo kraujo tipą. Šis tipas būtų atžymėtas, "išstatuotuos" ant kiekvieno žmogaus kūno. Tai būtų vienas iš pasiūsių Chicago bombardavimo, ypač atominio puolimo atveju.

Mat, kaip Dr. Ivy, medicinos tarnybos gynybos direktoriaus padėjėjas, pareiškė, numesta ant Chicago vidurmesčio atominė bomba, pražudytų 61.000 žmonių ir 231.000 sužeistų 2½ mylios spinduliu (aplink). Tokiems sužeistiesiems būtų labai svarbu padaryti kraujo transfuziją. O tada jau ne laikas nustatyti, kokią nukentėjusysis turi kraujo grupę ir kas jam galėtų iš sveikųjų paskolinti kraujo.

Kur tą tatuiravimąsi atlikti, nurodymai bus paskelbti kitą savaitę. Ruošiami instrumentai tatuiravimui, kuris, sako, busias be skausmo, kaip skiepijimas. Kraujo grupės prašymo žymė bus apie 3/8 colio ilgio ir rodys, ar žmogus priklauso A, Ab, B ar O kraujo grupėms.

\$75,000 UŽ ŠŪVĮ

Mrs. V. Broderick, 39 m., 5200 Blackstone, reikalauja per teismą iš savo buvusio vyro J. M. Murphy, 50 m., 1730 N. Normandy, \$75.000 už tai, kad jis "sugadinęs josios veido formą" — paprastai sakant, šovęs į veidą, kai jie buvo susitikę pas prokurorą sudaryti nuosavybės akto.

ŠVABŲ DIENA

Gubernatorius Stevensonas rugpiūčio 19 - 20 d. paskyrė "Švabų dieną" vokiečių kilmės Chicago piliečiams.

Chicago Schwaben Verein šįmet mini 73 metų gyvavimo sukaktuves.

DAUG LANKO MUZIEJŲ

Mokslo ir pramonės muziejų liepos mėn. aplankė 223.811 žmonių. Tai aplankymo rekordas. Ligšiolinis rekordas buvo 203.458 žmonės 1949 m. rugpiūčio mėnesį.

TARPTAUTINĖ PARODA

Pirmoji JAV tarptautinė prekybos ir pramonės paroda atidaroma Chicagoje rugpiūčio 7 d. Ten prekes išstatys daugelis pasaulio tautų. Chicago uni-

CLASSIFIED ADVT.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — PARDAVIMUI

REAL ESTATE

Siūlau geromis sąlygomis išgity namus, biznį ir sklypą.

NAMAI BRIDGEPORTE:
3 AUKŠTŲ MŪRINIS, masyvinis pastatas, 7 butai (po 5 ir 4 kambarius), su garažu. Namas duoda apie \$250 pajamų mėnesiui. Vidus naujai atremontuotas. Kaina \$25,000, imokėti \$8,000. Likusiai daliai patys savininkai duoda paskolą labai palankiomis sąlygomis. Geras pirkiny 2-3 šeimos.

2 AUKŠTŲ MŪRINIS, 3 butų namas ir garažas. Vieną 7 kamb. butą galima tuojau užimti, pagedaujant net su visais baldais. Likusieji du butai duoda \$80.00 nuomos mėnesiui. Centrinis šildymas. Kaina tik \$10,000, imokėti apie \$3,000.

BIZNIS, Netoli šv. Kryžiaus bažnyčios parduoda maisto produktų krautuvę (grocery store). Ten pat yra 4 kambariai gyventi. Nuoma \$38. Geras išvystytas biznis, parduodamas dėl ligos. Kaina už visus įrengimus ir prekes \$3,600. Tuojau galima užimti.

SKLYPAS (LOTAS). Ties 111th ir So. Albany St., parduoda gražus 50x126 pėdų sklypas. Arti yra mokykla, bažnyčia ir krautuvės. Kaina \$1,400. Savininkas sutinka keisti į kitą sklypą arba namą.

Tuojuo reikalingas namas už \$8,000.

J. KUTRA REALTY
1757 W. 51 Street
Prospect 6-7238 arba
Frontier 6-3734 po 7 val.

MANO TEISINGAS PATARNAVIMAS Real Estate reikaluose padarys jums daug gero. Per mane galima nusipirkti arba parduoti bilę koki namą greitai ir pelningai. Taupykite sau. Notarizuojau visokius dokumentus. Parpinu morgiaus: duodu draugiškus patarimus, kad jūsų reikalas būtų saugus ir pelningas. CHARLES URNICH-URNIK, 2500 W. 63rd St., 2 lubos. Tel. Prospect 6-6025, Chicago, 29. III.

PARDAVIMUI NAMAS
2313 West 21st St.

TO RENT—WANTED
Ieško Renduoti

DIRBANTI PORA ieško apartamentą arba flat. Telefonuoti EUclid 3-2210 trečiadieniais 9 iki 6 val.

FURNISHED ROOMS—TO RENT
Gyvenimui Kambariai

RENDON 2 miegamie kambariai. Galima vartoti virtuvę ir skalbyklą. Šaukiti iki 3 val. popiet.

WATERFALL 8-3053

RENDON kambarys vienam arba vedusiai porai. 3749 South Halsted Street.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

PARDAVIMUI RESTORANAS Roselande biznio distrikte, 4½ metų lysas. Turi parduoti tuojau iš priežasies blogos sveikatos. Išimokėjimas atsakomingsiems žmonėms. Dėl informacijos šaukite C. Kulis, Commodore 4-3650.

120 AKRU farma. Arti Wisconsin Dells. Modernus namas. John A. Bintzler, Lyndon Station, Wis.

versitetai ir kolegijos parodys ir savo prekybos ir pramonės mokyklų mokslo priemones.

18 UGNIAGESIŲ APKVAITO NUO DŪMŲ

18 ugniagesių apkvaito nuo gaisro dūmų vidurmiesty, 26 W. Kinzie St. Gaisras prasidėjo iš Sanders Display Co. namo. Ilgiausios eilės vežimų buvo apie tą vietą sustabdę; teko atidaryti State St. tiltą eismui nukreipti. Tirštų dūmų debesys sutraukė tūkstančius žiūrovų. Gaisro priežastis dar nepaaiškėjusi. Nuostolių padaryta apie \$75.000

SKUBINS NAUJOKŲ TIKRINIMĄ

Ligi šiol naujokų ėmimo komisijoje per dieną patikrinama apie 300 stojančių į kariuomenę vyrų. Nuo rugpiūčio 7 d. manoma darbą paspartinti: bus dirbama visas 7 dienas, darbo dienomis dviem pakaitomis. Tikrinimas bus pradedamas 7 v. rytą; kitos grupės pradės darbą 10 v. rytą, 1 v. po pietų, ir 4 ir 7 v. vak.

Paspartinimas reikalingas tam, kad būtų galima pasiekti 6220 vyrų kvota rugsėjo ir spalio mėnesiams.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dëlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

REIKIA patyrusių operatorių prie single press, gang press ir power riveting machine. Kreiptis į employment office.
HAGGARD & MARCUSSON CO.
1109 West 37th Street
Mes sandome buvusius treintinius.

REIKIA SANDELIO STOCKMEN (TURI SKAITYTI ANGLISKAI)

★ Nuolatinis darbas
★ 40 valandų darbo savaitė
★ Daug pašalpų darbininkams
★ Tuojaus pirkiniams nuolaida
KREIPTIS SIANDIEN
Employment Office, 9 aukštas

THE FAIR
State & Adams St.

CABINET MAKERS
\$1.46 į valandą

ADLER-JONES CO.
521 So. Wabash Ave.

VETERANAM ir jauniem vyram nevynresnim 24 metų dykai kelionė. Transportacija parūpinama. Nuolatinė tarnyba ir gera ateitis. Matykite Mr. CAIN. Mira Mar Hotel 6218 So. Woodlawn, arti 63rd, nuo 9 ryto iki pietų. Nereikia telefonuoti.

PAGELBININKŲ

reikia plieno statybos įstaigoje.

Nuolatinis darbas.

VERLING STEEL WORKS

313 W. 23rd Street.

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

VYRŲ IR MOTERŲ REIKIA NAKTINIŲ VALYTOJŲ

★ Nuolatinis darbas
★ 40 valandų darbo savaitė
★ Daug pašalpų darbininkams
★ Tuojaus pirkiniams nuolaida

KREIPTIS SIANDIEN
Employment Office, 9 aukštas

THE FAIR
State & Adams St.

SITUATION WANTED
Ieško Darbo

IEŠKAU DARBO PRIE NAMU. Moku maliauti ir dekoruoti. Taip pat pataisau namus. WALTER WATKINS.

6700 STONY ISLAND AVE.
Telefonuokit ryte arba vakare
Tel. HYde Park 3-2516

AUTOS-TRUCKS FOR SALE
Autai ir Sunkvežimiai PARDAVIMUI

TOBULOS MAŠINOS

Vieno savininko, kaip nauji visiškai Kiekvienas turi radijo, šildytuvą ir visus įrengimus. Garantuoti. Lengvos išmokėjimo sąlygos.
1949 OLDS. "98" convertible \$2495
1949 OLDS. "98" 4 durų \$2245
1948 OLDS. "98" club sed. \$1495
1948 PONTIAC 4 durų \$1495
1947 CADILLAC "62" 4 durų \$1750
1947 OLDS. club sedan \$1345
1946 DESOTO 4 durų \$1095
1937 CHEVROLET 2 durų \$ 195
1937 PLYMOUTH 4 durų \$ 195
1936 PLYMOUTH 4 durų \$ 95
Ir daugelis kitokių už kainą jus išsigaliti mokėti.
General Motors lengvos mašinos
Olds, dyleris per ketvirtį amžiaus

MAY MOTORS SALES

7411 So. Halsted Street

BUILDING CONTRACTORS

Namų Statytojai — Taisytojai

JOHN G. MEZLAISKIS

GENERALIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS

Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GROvehill 6-6588

JONAS CONRAD TUCK POINTING

BIZNYJE

Atnaujiname nusidevėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminius ir apie langus. Per daug metų gerai patyres darbe lietuvių. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GROvehill 6-4177.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dëlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkių Reikia

MERGINŲ-MOTERŲ REIKIA virš 18 metų.

Cashier-wrappers
★ Nuolatinis darbas
★ 40 valandų darbo savaitė
★ Daug pašalpų darbininkams
★ Tuojaus pirkiniams nuolaida
KREIPTIS SIANDIEN
Employment Office, 9 aukštas

THE FAIR

State & Adams St.

GIRLS - WOMEN
Experienced Embroiders and Appliquers. Also experienced Merrow Machine Operators. Excellent working conditions. Good pay, Hospitalization, Vacations. May other employee benefits.
APCO MFG. CO.
1346 Milwaukee Ave.
Entrance on Hermitage St.

SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORŲ reikia patyrusių prie plastic. Pastovus darbas, visokios pašalpos. STERLING NOVELTY PRODUCTS
2701 Milwaukee Ave.

REIKIA PAKUOTOJŲ IR BENDRAM DARBINIUKŲ

18—30 metų amžiaus.
Turi kalbėti angliškai.
Lengvas, bet skubus darbas stovint.
★ ISLAVINSIME
★ GERAS ATLYGINIMAS
Kreiptis po 9 ryto.
1041 W. HARRISON ST.

3 MOTERŲ REIKIA

Patikrinimo darbas. Išlavinsime. Puikios darbo sąlygos. Geras atlyginimas. Ligoninė. Pastovus darbas. Apmokamos atostogos.

APCO MFG. CO.
1346 Milwaukee Avenue
(Įėjimas iš Hermitage)

GIRLS — WOMEN
Experienced Merrow Machine OPERATORS
Night or Day Shift
Excellent Working Conditions.
Good Pay — Hospitalization
Steady Employment. Vacations with pay.
APCO MFG. CO.
1346 Milwaukee Ave.
(Entrance on Hermitage)

MERGINŲ IR MOTERŲ REIKIA Patyrusių embroiders ir applicators. Puikios darbo sąlygos. Geras atlyginimas. Ligoninė. Pastovus darbas. Apmokamos atostogos. Nedelskite, kreipkitės šiandien.
APCO MFG. CO.
1346 Milwaukee Ave.
(Įėjimas iš Hermitage)

REIKIA patyrusios beauty operator prižiūrėti grožio saliona, kol saviškai yra išvykę. 702 West 69th St.

REIKIA PATYRUSIŲ OPERATORŲ Pilnas aprėdai darbas. Andarokūčiai ir suknėlės.

MAYO SPORTSWEAR
229 So. Market St.

REPAIRS—IN GENERAL

Ivairūs Pataisymai

DIDELĖ SUTAUPA DIDELĖ NUOLAIDA

ant radijų, televizijų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų ir rakandų. Matykite mus pirma pirkimo Mes taipgi turime kelis vartotus šaldytuvus, skalbyklų ir vacuum valytuvų kainą nuo \$15. Ateikite i mūsų įstaigą ir pamatykite patys.

Mes paimeime jūsų seną prekę iš